

เอกสารประกอบการสัมมนา

เรื่อง

ปัญหาที่ท้าทายของราษฎร

คณะกรรมการกิจการปกครองของ
สภาผู้แทนราษฎร

วันศุกร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๑๗

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการกิจการ ทนายเลข ๒๑๘-๒๑๖

ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

คำนำ

ปัญหาที่ทำกินของราษฎร เป็นปัญหาใหญ่และเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งรัฐได้ดำเนินการแก้ไขมาโดยตลอด และได้วางแนวนโยบายในรูปแบบต่าง ๆ โดยผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการจัดการเกี่ยวกับที่ดินทำกินของราษฎร ตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังดำรงอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากแนวนโยบายสู่หน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดแนวทางการแก้ไขที่เป็นระบบ เพราะนโยบายแก้ไขปัญหาที่ทำกินยังไม่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

คณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร ได้รับเรื่องร้องเรียนเป็นจำนวนมากจากราษฎรอันเป็นปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน อาทิ ปัญหาที่กรมที่ดินได้ดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) ให้แก่ราษฎรแล้ว ทางกรมป่าไม้แจ้งว่าที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) เหล่านั้นอยู่ในเขตป่าไม้ให้กรมที่ดินดำเนินการเพิกถอน เป็นเหตุให้กรมที่ดินระงับการมอบหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) นั้น ให้แก่ราษฎร หรือปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบ ซึ่งตามกฎหมายได้กำหนดให้เป็นดุลยพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนเอกสารสิทธิ์ดังกล่าว แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดมักจะไม่ใช้อำนาจนั้น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ราชการและประชาชนได้ เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่าปัญหาดังกล่าวข้างต้น ควรได้รับการแก้ไขจากรัฐบาลอย่างถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชน จึงเห็นควรให้มีการจัดสัมมนาเรื่อง "ปัญหาที่ทำกินของราษฎร" ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมสัมมนา ในการหาข้อสรุปที่เหมาะสมเป็นแนวทางเสนอรัฐบาลแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
-โครงการสัมมนา "ปัญหาที่ทำกินของราษฎร"	1
-เอกสารประกอบการสัมมนาปัญหาที่ 1	7
-เอกสารประกอบการสัมมนาปัญหาที่ 2	27
-เอกสารประกอบการสัมมนาปัญหาที่ 3	47
-เอกสารประกอบการสัมมนาปัญหาที่ 4	63
-ความสอดคล้องของนโยบาย และเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ 2538 ของ ส.ป.ก. กับนโยบายของรัฐบาลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7	71
-ผลการพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงของ คณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย	79

โครงการสัมมนา “ปัญหาที่ทำกินของราษฎร”

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการมาธิการ หมายเลข ๓๑๓ - ๓๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒
วันศุกร์ที่ ๓๓ กันยายน ๒๕๓๗ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา
จัดโดย คณะกรรมการมาธิการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาที่ทำกินของราษฎรเป็นปัญหาใหญ่และมีความสำคัญต่อประเทศ แต่ละปัญหาข้างล่างนี้ ต่างได้รับการแก้ไขไปในแนวทางของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขาดแนวทางแก้ไขที่เป็นระบบ เพราะนโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาแต่ละปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ เป็นรูปธรรม คณะกรรมการมาธิการการปกครองเห็นว่า น่าที่จะนำปัญหาดังกล่าวมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อหาข้อสรุปเสนอรัฐเพื่อวางเป็นแนวนโยบายที่ เหมาะสมต่อไป

ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่ทำกินของราษฎรมีดังต่อไปนี้

๑.๑ กรมที่ดินได้ดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) ให้แก่ราษฎรแล้ว ทางกรมป่าไม้แจ้งว่าที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) เหล่านั้นอยู่ในเขตป่าไม้ให้กรมที่ดินดำเนินการเพิกถอน เป็นเหตุให้กรมที่ดินระงับการมอบหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) นั้น ให้แก่ราษฎร สำหรับรายที่มอบให้ราษฎรไปแล้วเมื่อจะมาขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม จะต้องแจ้งให้คูกรมที่ทราบ ว่าหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) เหล่านั้นอาจถูกเพิกถอน คูกรมเมื่อรับทราบแล้วก็ไม่ตกลงที่จะทานิติกรรมด้วย เป็นเหตุให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนเพราะไม่ได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเพื่อความมั่นคงในการถือครองที่ดิน รายที่ได้รับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) ไปแล้วก็จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไม่ได้

๑.๒ เมื่อพบว่าได้มีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) หรือโฉนดที่ดิน สำหรับพื้นที่นอกเขตกรุงเทพมหานครไปโดยผิดพลาดเคลื่อนไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตามกฎหมายผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งแก้ไขหรือเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินดังกล่าวตามความใน มาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดมักจะชลอหรือระงับการใช้อำนาจดังกล่าว ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ทั้งทางราชการและประชาชนได้

๑.๓ ราษฎร ซึ่งไม่มีที่ดินทำกินได้บุกรุกเข้าไปทำกินในที่ดินสาธารณะประโยชน์ เกิดปัญหาในการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลรักษา และการที่ทางราชการเช่น กรมชลประทาน จะเข้าไปพัฒนาเพื่อสาธารณประโยชน์

๑.๔ ที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเองของกรมประชาสัมพันธ์หรือนิคมของ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ทางราชการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. ๓) ซ้ำ เป็นเหตุ ให้สมาชิกไม่สามารถขอเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ ในบางพื้นที่ได้มีการร้องขอ ให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแทนนิคมฯ

ดังนั้น เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ แก่ประชาชนและทางราชการ จึงเห็นควรจัดให้มีการสัมมนา

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เป็นการระดมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
- ๒.๒ เป็นการหาข้อสรุปที่เหมาะสมเสนอต่อรัฐ เพื่อพิจารณาเป็นแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

๓. ผู้เข้าร่วมสัมมนา ประมาณ ๓๐๐ คน

- ๓.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
- ๓.๒ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด
- ๓.๓ ป่าไม้จังหวัด
- ๓.๔ กรมชลประทาน
- ๓.๕ กรมเจ้าท่า
- ๓.๖ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- ๓.๗ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๓.๘ กรมมาธิการการปกครอง ที่ปรึกษา และนักวิชาการ
- ๓.๙ สื่อมวลชน และผู้สนใจในเรื่องนี้

๔. รูปแบบ และประเด็นการสัมมนา

การสัมมนาเรื่องปัญหาที่ทำกินของราษฎร จะมีรูปแบบของการสัมมนาที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจะมีแบบสอบถามในประเด็นที่สำคัญต่อผู้ที่เข้าร่วมสัมมนา เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมที่สุด

การสัมมนาครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

๑. นโยบายของรัฐและความเป็นจริงในทางปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดินของรัฐ ไม่ว่าในเรื่องการจัดสรรที่ทำกินให้ราษฎร ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะของแผ่นดิน การออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบ

๒. รัฐควรจะมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร โดยจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในอนาคตด้วย

๓. รัฐจะต้องมีนโยบายในเรื่องที่ดินของรัฐที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติเป็นส่วนรวมโดยต้องคำนึงถึงความผาสุกของราษฎรเป็นหลัก

๕. วัน เวลา และสถานที่สัมมนา

วันศุกร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๗ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ
หมายเลข ๒๑๓ - ๒๑๖

๖. ผู้จัดการสัมมนา

คณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร

กำหนดการสัมมนา
เรื่อง ปัญหาที่ทำกินของราษฎร
วันศุกร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๗
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการมหากิจการ หมายเลข ๒๑๓-๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา
จัดโดย คณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร

- เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ นาฬิกา - ลงทะเบียน
- เวลา ๐๙.๐๐ - ๐๙.๑๕ นาฬิกา - กล่าวรายงานโดย นายกรีฑ กงเพชร
ประธานคณะกรรมการการปกครอง
สภาผู้แทนราษฎร
กล่าวเปิดสัมมนา
โดย นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี
- เวลา ๐๙.๑๕ - ๐๙.๔๕ นาฬิกา - ปาฐกถาพิเศษเรื่อง "นโยบายการจัด
การที่ดินของรัฐเพื่อราษฎร"
โดย นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี
- เวลา ๐๙.๔๕ - ๑๐.๐๐ นาฬิกา - รับประทานอาหารว่าง
- เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา - การอภิปรายเรื่อง "การออกเอกสารสิทธิ์
ให้แก่ราษฎร"
โดย - อธิบดีกรมที่ดิน
- อธิบดีกรมป่าไม้
- เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูป
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

- อธิปไตยกรมชลประทาน

- อธิปไตยกรมประชาสัมพันธ์

ดำเนินการอภิปราย

โดย นายชัย ชิดชอบ รองประธานคณะกรรมการ
การปกครอง สภาผู้แทนราษฎร

เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ นาฬิกา

- พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๓๐ นาฬิกา

- การอภิปรายเรื่อง "การบุกรุกที่ดินสาธารณะ
ของแผ่นดิน"

โดย - พลตำรวจเอกประทีป สันติประภพ

- นายผืน จันทร์ปาน

- นายโสภณ เพชรสว่าง

ดำเนินการอภิปราย

โดย นายอัษฎางค์ ปาณิกบุตร

เวลา ๑๕.๓๐ - ๑๕.๔๕ นาฬิกา

- รับประทานอาหารว่าง

เวลา ๑๕.๔๕ - ๑๖.๑๕ นาฬิกา

- การอภิปรายเรื่อง "การแก้ไขปัญหา
ที่ทำกินของราษฎร"

โดย

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร

และสหกรณ์

ดำเนินการอภิปราย

โดย นายวิชา แก้วภราดัย

เวลา ๑๖.๑๕ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา

- สรุปการสัมมนา

โดยประธานคณะกรรมการการปกครอง

สภาผู้แทนราษฎร

- กล่าวปิดสัมมนา โดยประธานรัฐสภา

หน้าว่าง

เอกสารประกอบการสัมมนาปัญหาที่ 1

หน้าว่าง

ข้อมูลประกอบเรื่องการศึกษาแก้ไขกฎหมายออกเอกสารสิทธิในเขตป่าไม้

2.4 นับแต่ปี พ.ศ. 2515 กรมที่ดินได้ดำเนินการเดินสำรวจรังวัดทำแผนที่และพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ให้แก่ราษฎร จนถึงปัจจุบันได้ออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎร เป็นจำนวน 2,092,753 แปลง เนื้อที่ 70,529,306 ไร่ - งาน 54 ตารางวา ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ราษฎร เป็นจำนวน 7,504,715 แปลง เนื้อที่ 48,374,681 ไร่ - งาน 81 ตารางวา รวมทั้งสิ้น 9,497,468 แปลง เนื้อที่ 58,904,047 ไร่ 1 งาน 35 ตารางวา หนังสือแสดงสิทธิเฉพาะ น.ส.3 ก. ที่ได้ทำการเดินสำรวจให้ราษฎรแล้ว แต่กรมป่าไม้กล่าวอ้างว่าอยู่ในเขตป่าไม้โดยแยกเป็นลำเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 94,003 แปลง เนื้อที่ 898,786 ไร่ ลำเขตป่าไม้ถาวร จำนวน 56,982 แปลง เนื้อที่ 440,853 ไร่ รวมลำเขตป่าไม้ทั้งสองประเภทดังกล่าว จำนวน 150,985 แปลง เนื้อที่ 1,347,640 ไร่ และจำนวน น.ส.3 ก. ดังกล่าวได้ยกเลิกเชิงซ้อนไปแล้ว จำนวน 10,860 แปลง เนื้อที่ 76,060 ไร่ ยังมีค้างแจกอยู่อีก จำนวน 6,150 แปลง เนื้อที่ 75,209 ไร่ ไม้ทำการแก้ไขหรือเลิกถอนไปแล้ว จำนวน 2,043 แปลง เนื้อที่ 35,311 ไร่ สำหรับผลการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินนั้น ขณะนี้ยังไม่ได้รับรายงานว่ามี การออกโฉนดที่ดินลำเขตป่าไม้แต่อย่างใด

ส่วนข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ที่กรมป่าไม้แจ้งว่าอยู่ในเขตป่าไม้ ปราบกฎหมายเอกสารที่แนบมานี้

ลงชื่อ นายสมศักดิ์ เว็บบไชสง
เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน 8 ภูมิภาคหน้าที่
ผู้อำนวยการกองออกเอกสารสิทธิ

ด่วนมาก

ที่ พก.0802/3389

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

9 มิถุนายน 2509

เรื่อง จำนวนที่ดิน

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ข้างถึง หนังสือกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ พก.0802/9383,

พง.0802/9384, และที่ พก.0802/9398 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2508

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) บันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดิน
ครั้งที่ 1/2508 และครั้งที่ 9/2508 จำนวน 35 ชุด

2) บัญชีรายละเอียดและแผนที่จำแนกที่ดิน จังหวัดเชียงใหม่

จำนวน 35 ชุด

ตามที่กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ได้รายงานผลการสำรวจจำแนก
ประเภทที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2505, 2506 และ 2507 มาเพื่อโปรดทราบกับ
ขออนุมัติให้จำแนกที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ ในท้องที่จังหวัด
แม่ฮ่องสอน จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเพชรบูรณ์ มาเพื่อโปรด
พิจารณาแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดิน ได้รายงานเสนอความเห็นให้
จำแนกที่ดินในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้ประโยชน์ต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ ดังนี้ คือ

1. เสนอให้จำแนกไว้เป็นพื้นที่ที่ควรรักษาไว้เป็นป่าไม้ จำนวน 25 ป่า
(29 แปลง) เนื้อที่ประมาณ 19,227,613 ตารางกิโลเมตร

2. เสนอให้จำแนกไว้เป็นที่สำหรับจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมและอื่น ๆ
จำนวน 28 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 540,104 ตารางกิโลเมตร

3. เสนอให้จำแนกพื้นที่ถือครองในพื้นที่ป่าไม้และที่จัดสรรฯ เนื้อที่ประมาณ
786,653 ตารางกิโลเมตร

4. เสนอให้จำแนกเป็นที่ถือครองทำประโยชน์อยู่แล้ว ส่วนใหญ่ที่ซึ่งไม่ได้
ทำการสำรวจให้เป็นที่ดินของราษฎรต่อไป เนื้อที่ประมาณ 2,438,494 ตารางกิโลเมตร
รวมเนื้อที่ทั้งจังหวัดประมาณ 22,992,864 ตารางกิโลเมตร

5. คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินเสนอด้วยว่า เนื่องจากพื้นที่ใน
บริเวณที่เสนอให้รักษาไว้เป็นป่าไม้บางแห่งมีราษฎรทำประโยชน์อยู่ จึงเสนอหลักเกณฑ์
ในการสงวนคุ้มครองไว้เป็นป่าไม้ดังนี้ คือ

5.1 ในเขตพื้นที่ที่เสนอให้รักษาไว้เป็นป่าไม้ ถ้ามีที่ดินที่ราษฎรได้ถือครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อน ให้กันพื้นที่เหล่านั้นออกจากป่าในเวลาที่ยกรณป่าไม้ไปทำการรังวัดสงวนคุ้มครอง

5.2 ส่วนที่ดินที่ราษฎรถือครองอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ควรดำเนินการอพยพราษฎรออกจากเขตป่าไม้ การอพยพควรดำเนินการตามหลักเกณฑ์ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ดำเนินการไว้ในการประชุม เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2506 หรือตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีจะได้พิจารณาอนุมัติต่อไป

ทั้งนี้ ปรากฏรายละเอียดในบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการฯ และตมบัญชีกับแผนที่ซึ่งแนบมาพร้อมกับหนังสือนี้

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอและกาารประมวลผลการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินของคณะกรรมการฯ

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ จึงทบทวนดังนี้

1. ขออนุมัติจำแนกที่ดิน ในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามข้อเสนอและการประมวลผลของคณะกรรมการฯ ที่จำแนกเสร็จแล้ว เพื่อให้กระทรวงเกษตรดำเนินการสงวนคุ้มครองตามกฎหมายป่าไม้ต่อไป รวม 25 ป่า (29 แปลง) เนื้อที่ประมาณ 19,227,613 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่ดินนอกจากที่ให้จำแนกไว้เป็นป่าไม้ดังกล่าว ให้จำแนกเป็นที่ดินสำหรับจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมหรือให้ประโยชน์อย่างอื่นต่อไป

2. ทบทวนมติยกเลิกเขตป่า ในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้แล้วเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2504 เพราะได้ทำการสำรวจเสร็จแล้ว และให้ถือ เขตตามที่คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินได้เสนอไว้ ตามนัยแห่งข้อ 1 ส่วนที่ดินนอกเขตพื้นที่ป่าไม้ดังกล่าวให้ถือ เป็นเขตที่ดินจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมและเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อไป

จึงขอกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พจน์ สารสิน

(นายพจน์ สารสิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

กรมพัฒนาที่ดิน

(สำเนา)

รายงานการประชุมของคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดิน

ครั้งที่ 1/2508

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 28 มกราคม 2508

ณ ห้องประชุมกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

ผู้มาประชุม

1. นายบุญชนะ อัดถาวร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ	ประธานกรรมการ
2. นายปกรณ์ อังสุสิงห์	ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ	รองประธานกรรมการคนที่ 1
3. ดร.บรรเจิด พลากร	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
4. นายโสภณ ชัยสุวรรณ
(แทนนายศักดิ์ ไทช้วนัน)	อธิบดีกรมที่ดิน	กรรมการ
5. นายมณี ผลอินทร์
(แทนนายตุลิต พานิชพันธ์)	อธิบดีกรมป่าไม้	กรรมการ
6. นายเฉลิม ศิริวรรณ	ผู้แทนกระทรวงเกษตร	กรรมการ
7. พล.ต.สำราญ ชีโรท	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
8. น.อ.สวัสดิชัย ศรีเพชร ร.น.	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
9. นายไชย ภูขนาด	ผู้แทนกระทรวงการคลัง	กรรมการ
10. นายสุวรรณ อิศรางกูรฯ	ผู้แทนสำนักงานประมง	กรรมการ
11. ดร.เกลิง ท่ารงนาวาสวัสดิ์	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจฯ	กรรมการ
12. นายเผด็จ ฐิตะฐาน
(แทน ดร.พิศ ปิณฑากษ์)	ผู้แทนกรมกสิกรรม	กรรมการ
13. ดร.ภักดี ลุศันันท์	ผู้แทนกรมการข้าว	กรรมการ
14. นายสุขเกษม จวัลชวณะเพท
(แทนนายสมาน บุราราศ)	ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี	กรรมการ
15. ดร.กล่อม อิศรพันธ์	ผู้แทนสำนักงานวิชาการและ
วางแผน	กรรมการ
16. นายจ่านง เทพหัสดินฯ
(แทนนายประสิทธิ์ สงวนน้อย)	ผู้แทนกรมการปกครอง	กรรมการ

17. พ.ศ. ชุมพร กุลเกษม	ผู้แทนกรมแผนที่ทหาร	กรรมการ
18. นายเจริญ สุวรรณเศรษฐ	พนักงานจำแนกที่ดินพิเศษ
กรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการและ
เลขานุการ
19. นายอาวูช พิมพ์พันธ์ และ
ม.ค. จีราวุธ เกษมสันต์	แทนหัวหน้ากองจำแนกที่ดิน	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าสัมมนาการประชุม

1. นายเสวีญ พัฒนนคร	ผู้แทนส่วนสารนิเทศ	กรทรวงพัฒนา
การแห่งชาติ |
|---------------------|--------------------|----------------------------|

ผู้ไม่มาประชุม

1. นายถวิล สุนทรศารทูล	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ติตราชการ
2. นายวีร พงษ์วิเศษ	ผู้แทนกรมชลประทาน	ไปราชการต่างประเทศ

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

เมื่อประธานกล่าวเปิดประชุมแล้ว ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องตาม
ระเบียบวาระการประชุมดังต่อไปนี้

1. ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

กักเท็จจริง

ประธานเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเพื่อรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 4/2507
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 17 ธันวาคม 2507

-ปัญหาที่ต้องพิจารณา

ที่ประชุมจะรับรองรายงานการประชุมตามที่เลขานุการได้บันทึกไว้ หรือจะขอ
แก้ไขเพิ่มเติมประการใดบ้าง

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณารายงานประชุม โดยไม่มีผู้ใดขอแก้ไข จึงเป็นอันว่าที่ประชุม
ได้รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 4/2507 เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 17 ธันวาคม 2507

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ในจำนวนพื้นที่ป่าไม้ ตามข้อ ก. คณะรัฐมนตรีได้เคยพิจารณาในการประชุมเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2508 อนุมัติให้จำแนกที่ดินให้กรมประมงสงเคราะห์นำไปจัดสรรเพื่อจัดตั้งนิคมสร้างตนเองช่วยเหลือราษฎรที่อยู่เหนือเขื่อนภูมิพล ซึ่งจะผูกพันมาตังนี้ คือให้จำแนกที่ดินใบป่าแม่ตาต-แม่ทศ กับใบป่าแม่ตาต จำนวนพื้นที่ออกใบที่จัดสรรฯ รวมทั้งสิ้น เนื้อที่ประมาณ 260,990 ตารางกิโลเมตร มีผู้ถือครองอยู่ก่อนการสำรวจ 120 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 17,988 ตารางกิโลเมตร คงเหลือเนื้อที่ประมาณ 242,992 ตารางกิโลเมตร

ความเห็นของเจ้าหน้าที่

3.1.2 คณะอนุกรรมการฯ เสนอให้จำแนกที่ดินในจังหวัดเชียงใหม่ ค่างข้างล่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ

ก) ให้จำแนกพื้นที่ที่จะสงวนคุ้มครองไว้เป็นป่าไม้ของชาติ จำนวน 80 ป่า เนื้อที่ประมาณ 19,249,659 ตารางกิโลเมตร (หักที่ถือครองออกแล้ว) คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 93.72 ของเนื้อที่จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ป่าไม้ทั้ง 80 ป่านี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเสนอความเห็นโดยเด็ดขาดแล้ว 29 ป่า ส่วนอีก 1 ป่า คือ ป่าแม่ตง ยังมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ซึ่งกรมสหกรณ์ขอให้จำแนกออกจากที่ป่าไม้ ขณะนี้ได้มอบให้ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มาร่วมกันไปตรวจสอบพบเหตุ ซึ่งเมื่อพิจารณาเสร็จแล้วจะได้เสนอมาร่วมพิจารณาภายหลัง

ข) ให้จำแนกเป็นที่ดินจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมและใช้ประโยชน์ ค่างข้างต้น ๆ จำนวน 17 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 393,207 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 1.71 ของเนื้อที่จังหวัดเชียงใหม่

ค) ให้จำแนกพื้นที่ในเขตสำรวจทั้งประเภทที่ป่าไม้และที่จัดสรรฯ ซึ่งเป็นที่มีการถือครองอยู่แล้ว นอกจากที่ดินทั้งสองประเภท จำนวน 8,940 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 816,663 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 3.55 ของเนื้อที่จังหวัดเชียงใหม่

ง) ให้จำแนกพื้นที่ในเขตสำรวจซึ่งผูกพันมา เนื่องจากการสร้างเขื่อนภูมิพลตกเป็นหนี้ จำนวน 5 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 93,347 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่จังหวัดเชียงใหม่

๖) พื้นที่ซึ่งราษฎรถือครองอยู่แล้ว ซึ่งไม่ได้ทำการสำรวจ เนื้อที่ ประมาณ 2,498,494 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 10.60 ของเนื้อที่ จังหวัด เชียงใหม่

รวมเนื้อที่ทุกประเภท 22,๑๑2,684 ตารางกิโลเมตร

คณะกรรมการอำนวยการจำแนกที่ดินเสนอด้วยว่า การจำแนก ที่ดินจังหวัด เชียงใหม่ดังกล่าวข้างต้นในบริเวณพื้นที่ที่เสนอให้จำแนกไว้ เป็นที่ป่าไม้ ป่าปรากฏว่าในพื้นนั้นมีผู้ถือครองอยู่ก่อนการสำรวจถ้า เป็นการถือครองโดยชอบด้วย กฎหมายก็ให้ทำการรังวัดกันออกจากเขตป่า ในเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ไปดำเนินการสงวน - ส่วนการถือครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ควรอพยพออกจากป่าตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรี ได้พิจารณา済みติไว้แล้ว เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2506 หรือที่จะมีมติต่อไป

ปัญหาที่ต้องพิจารณา

จะอนุมัติให้จำแนกที่ดินในท้องที่จังหวัด เชียงใหม่ ตามที่คณะกรรมการ อำนวยการจำแนกที่ดิน เสนอได้ปรากฏรายละเอียดที่แนบอยู่ท่อนี้ ทวีมจะให้เปลี่ยนแปลง คล่างไว้

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอในการจำแนกที่ดินในท้องที่จังหวัด เชียงใหม่ ของคณะกรรมการอำนวยการจำแนกที่ดิน โดยมีเลขานุการที่ประชุมกับเจ้าหน้าที่ กองจำแนกที่ดินได้ชี้แจงรายละเอียดตามรายงานประมวลผลการสำรวจ ความเห็นที่ คณะเจ้าหน้าที่วิชาการและคณะกรรมการอำนวยการจำแนกที่ดิน เสนอประกอบด้วย แผนที่แสดงรายละเอียดการจำแนกประเภทที่ดินที่ประชุมได้ศึกษาและได้สนทนาคู่มือดู เห็นกันพอสมควรแล้ว ในที่สุดได้มีมติให้จำแนกประเภทที่ดินเพื่อให้ใช้ประโยชน์ต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ โดยให้รายงานเสนอความเห็นไปยังกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีตามรายงานและตามที่คเสนอกับเงื่อนไขที่คณะกรรมการอำนวยการ จำแนกที่ดิน เสนอ ดังนี้ คือ

๑. 1.3 ป่าชุ่มน้ำฝาง

ตามรายงานการสำรวจว่าเป็นที่อยู่ในระหว่างดำเนินการเพื่อ สงวนรังวัดแล้วตั้งอยู่ในท้องที่ ตำบลบงคำ-แม่สุ่น-สันทราย-เวียง-แม่อาว-นางงาม- ส่อมปิ่น แม่สาว อำเภอ ฝาง จังหวัด เชียงใหม่ สำรวจได้เนื้อที่ประมาณ 1,804,245 ตารางกิโลเมตร

3.1.7 ป่าสะเมิง

ตามรายงานการสำรวจว่าเป็นป่าระหว่างดำเนินการสงวน
กลุ่มพื้นที่ 2 อำเภอ คือ อำเภอสะเมิง และอำเภอแม่แจ่ม ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลสะเมิงใต้
พะเมิงเหนือ-ฮังเมิง-แม่สาว-บ่อแก้ว อำเภอสะเมิง ตำบลท่าพระ อำเภอแม่แจ่ม
สำรวจได้เนื้อที่ประมาณ 920,654 ตารางกิโลเมตร มีผู้ถือครองอยู่ก่อนการสำรวจ
414 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 35,575 ตารางกิโลเมตร คงเหลือเนื้อที่ไม่มีผู้ถือครอง
ประมาณ 885,079 ตารางกิโลเมตร

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ป่าแปลงนี้เป็นป่าต้นน้ำ
สาธารณะ สภาพป่ายังดี ควรรักษาไว้เป็นป่าไม้ทิ้งแปลง

3.1.8 ป่าแม่ริม (แปลง 1)

ตามรายงานการสำรวจว่า เป็นป่าอยู่ในระหว่างดำเนินการสงวน
กลุ่มพื้นที่ 2 อำเภอ คืออำเภอแม่ริม และอำเภอแม่แตง ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลแม่แรม
หัวสหราษฎร์ เขื่อนลี้ก สันป่าป้อง อำเภอแม่ริม และตำบลสันป่าตอง อำเภอแม่แตง สำรวจ
ได้เนื้อที่ประมาณ 204,570 ตารางกิโลเมตร มีผู้ถือครองอยู่ก่อนการสำรวจ 77 แห่ง
เนื้อที่ประมาณ 8,080 ตารางกิโลเมตร คงเหลือเนื้อที่ไม่มีผู้ถือครองประมาณ
196,490 ตารางกิโลเมตร

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ป่าแปลงนี้เป็นป่าต้นน้ำสาธารณะ
และสภาพป่ายังสมบูรณ์ควรสงวนไว้เป็นป่าไม้ทิ้งแปลง ส่วนที่ดินที่ขยจําแนกออกเป็น
จัดสรรฯ ปรากฏว่าเป็นที่ดินอยู่ติดกับที่กรมป่าไม้ได้ปลูกสวนฝักอยู่ในขณะนี้ และป่าไม้
เขตเชิงใหม่ให้มีหนังสือคัดค้านไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ตามหนังสือที่
กษ. 0707 (สผ.)/1739 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2507 ซึ่งผู้แทนกระทรวงเกษตร
ได้สำเนาต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาด้วย จึงไม่ควรถอนมติ

3.1.9 ป่าแม่ริม (แปลง 2)

ตามรายงานการสำรวจว่าเป็นป่าอยู่ในระหว่างดำเนินการเพื่อสงวน
ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลขี้เหล็ก สะดวก อำเภอแม่ริม สำรวจได้เนื้อที่ประมาณ 40,500
ตารางกิโลเมตร มีผู้ถือครองอยู่ก่อนการสำรวจ 25 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 11,440
ตารางกิโลเมตร คงเหลือเนื้อที่ไม่มีผู้ถือครองประมาณ 29,060 ตารางกิโลเมตร

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าเห็นว่าพื้นที่ดินแปลงนี้ตั้งใน
ก) ควรให้จําแนกที่ดินบริเวณที่ยกมอบขอให้สำรวจเพื่อพิจารณา
กันออกเป็นที่ยึดสรรบริเวณที่หมายสี่ น้ำเงิน ไร่ในแผนที่ 1 แห่ง เนื้อที่ประมาณ
1,460 ตารางกิโลเมตร (หักที่ถือครองออกแล้ว)

ข) ส่วนพื้นที่นอกจากที่เสนอให้ใช้จำนวนเป็นที่จัดสรรตามข้อ

ก. ควรรักษาไว้เป็นป่าไม้ทั้งหมด

2.1.10 ป่าสีนทราข

ตามรายงานการประชุมว่า เป็นป่าที่ตกอยู่ในระหว่างดำเนินการ
เพื่อสงวน อยู่ในท้องที่ตำบลแม่แฝกเหนือ-แม่แฝกใหม่-หนองหอย-บ้านใหม่-หนองแห้ง
อำเภอสีนทราข จังหวัดเชียงใหม่ สรรวจได้เนื้อที่ประมาณ 187,540 ตารางกิโลเมตร
มีผู้ถือครองอยู่ก่อนการสำรวจ 11 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 1,205 ตารางกิโลเมตร
คงเหลือเนื้อที่ไม่มีผู้ถือครองประมาณ 186,335 ตารางกิโลเมตร

(สำเนา)

ที่ สร. 0403/7480

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

22 มิถุนายน 2500

เรื่อง จำแนกที่ดิน

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือที่ พก.0802/3389 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2500

ตามที่ได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

1. อนุมัติจำแนกที่ดิน ในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามข้อเสนอและการประมวลผลของคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินที่จำแนกเสร็จแล้ว เพื่อให้กระทรวงเกษตรดำเนินการสงวนคุ้มครองตามกฎหมายป่าไม้ต่อไป รวม 25 ป่า (20 แปลง) เนื้อที่ประมาณ 19,227,619 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่ดินนอกจากนี้ให้จำแนกไว้เป็นป่าไม้ดังกล่าว ให้จำแนกเป็นที่ดินสำหรับจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อไป

2. อนุมัติยกเลิกเขตป่า ในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติไว้แล้ว เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2501 เพราะได้ทำการสำรวจเสร็จแล้ว และเมื่อเขตตามที่คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินได้เสนอไว้ ตามบัญชีแนบท้ายที่ 1 ส่วนที่ดินนอกเขตพื้นที่ป่าไม้ดังกล่าว ให้ถือเป็นเขตที่ดินจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมและเพื่อเป็นประโยชน์อย่างอื่นต่อไป

ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2500 ลงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติตามที่กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติเสนอ

จึงทบทวนต้นมา ได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงเกษตรทราบ
ด้วยเกล้า

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

มณู บริสุทธิ์

(นายมณู บริสุทธิ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๕๘ เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรจะให้มีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในจังหวัดใดในปีใด ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดจังหวัดที่จะทำการสำรวจรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์สำหรับปีนั้น เขตจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ไม่รวมท้องที่ที่ทางราชการได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้แล้ว

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดท้องที่และวันเริ่มต้นของการเดินสำรวจรังวัดในท้องที่นั้นโดยปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานที่ดิน ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ก่อนวันเริ่มต้นสำรวจไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อได้มีประกาศของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคสอง ให้บุคคลตามมาตรา ๕๗ ทวิ วรรคสอง หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าว นำพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย เพื่อทำการสำรวจรังวัดทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินของตนตามวันและเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้นัดหมาย

ในการเดินสำรวจพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งได้รับการอบรมในการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ เป็นเจ้าหน้าที่ออกไปพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์แทนตนได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสี่ ให้เจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๖๑ เมื่อควมปรากฏว่าได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้ใดโดยยกขาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเพิกถอน แผนที่ เอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือเพิกถอน แผนที่ เอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือเอกสารที่ได้จดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์นั้นได้

๑. (๑) อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย สำหรับกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น

ก่อนที่จะดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจสอบสวนและเรียกโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ เอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เอกสารที่ได้จดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา และแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่อให้โอกาสคัดค้าน ถ้าไม่คัดค้านภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่รับทราบ ให้ถือว่าไม่มีทักคัดค้าน

เมื่อผู้มีส่วนได้เสียทักคัดค้านหรือพิจารณาปรากฏว่าผิดกฎหมายโดยมีหลักฐานชัดเจน และผู้มีส่วนได้

เสียยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้

ในกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขหรือกำจัดถึงที่สุดให้เพิกถอนหรือแก้ไขอย่างใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งวันนัดเมื่อดำเนินการที่อธิบดีกำหนด

ที่ มท ๐๑๗๒.๑/ว ๑๑๔๓๔๐

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท ๑๑๒๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๖

เรื่อง การจดทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินที่ยังมีปัญหาสงสัยว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น จะออกไปโดยไมชอบ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

เนื่องจากมีปัญหาทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดิน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีความสงสัยว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นจะออกไปโดยไมชอบ เช่น มีปัญหาเกี่ยวกับป่าไม้ หรือที่สาธารณะ เป็นต้น พนักงานเจ้าหน้าที่บางแห่งก็รับจดทะเบียน ท่อไม่ได้ แต่บางแห่งก็ระงับการจดทะเบียนไว้ จึงทำให้การปฏิบัติไม่ได้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และในบางกรณีทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อน

ฉะนั้น กรมที่ดินจึงขอวางแนวทางเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจดทะเบียน สิทธิและนิติกรรมดังปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีผู้มีอำนาจในการ สั่งแก้ไขหรือเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน พิจารณายุติแล้วว่าจะต้องแก้ไข หรือเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ระงับการจดทะเบียนทันที

๒. ถ้าเป็นกรณีที่ยังมีปัญหาหรือข้อสงสัยว่าควร ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น ออกไปหรือไม่ชอบ และมีอำนาจในการ สั่งแก้ไขหรือเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ยังพิจารณาไม่ยุติ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมใด ๆ ท่อไม่ได้ แต่กน จกทะเบียนในพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้กรณีทราบถึง เหตุที่หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นอาจจะ ถูกแก้ไขหรือเพิกถอน หากกรณีทราบแล้วยังยืนยันให้จดทะเบียนโดยยอมรับผิดชอบกันเอง ก็ให้บันทึกถ้อยคำไว้เป็นหลักฐานแล้วจดทะเบียนท่อไม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดส่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อปฏิบัติ ท่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สลัม เวสโกสิทธิ์

(นายสลัม เวสโกสิทธิ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำเนาถูกต้อง

๒-๑

(นายประสิทธิ์ สิริจิตร)

ผู้อำนวยการกอง กองทะเบียนที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร ๒๒๒๖๑๔๖

ที่ มท ๐๙๐๔/ว 2864

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท ๑๐๖๐๐

๗) กฎกาทันช ๒๕๒๔

เรื่อง การจดทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินที่ยังมีปัญหาสงสัยว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น จะออกไปโดยไมชอบ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๙๑๒.๑/ว ๑๔๓๔๐ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๖

ตามที่กรมที่ดินได้วางแนวทางเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมถือปฏิญัตติ รวม ๒ ประการ เกี่ยวกับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดินซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีความสงสัยว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นจะออกไปโดยไมชอบ มาเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิญัตติแล้ว นั้น

บัดนี้ กรมที่ดินเห็นสมควรยกเลิกความในข้อ ๒ ตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๙๑๒.๑/ว ๑๔๓๔๐ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

๒. ถ้าเป็นกรณีที่ยังมีปัญหาวินิจฉัยสงสัยว่าการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นไปโดยออกโดยกลางเกิดขึ้นหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และผู้มีอำนาจในการสั่งแก้ไขหรือเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแจ้งพิจารณาไม่ยุติ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมใด ๆ ที่ออกไปได้ แต่ก่อนจดทะเบียนให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้กรณีทราบถึง เหตุที่หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นอาจจะถูกแก้ไขหรือเพิกถอน หากกรณีทราบแล้วแต่ยังไม่ประสงค์จะจดทะเบียน ก็ให้บันทึกถ้อยคำไว้แล้วจดทะเบียนต่อไป

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อถือปฏิญัตติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายสิริ เกวลีเสถุมณี)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร ๒๒๒๖๑๔๖

ที่ มท ๐๙๐๘/ว 15504

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กม ๑๐๒๐๐

3 สิงหาคม ๒๕๓๓

เรื่อง การจดทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินที่ยังมีปัญหาสงสัยว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น จะออกไปโดยไม่ชอบ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

- อ้างถึง
๑. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๙๑๒.๑/ว ๑๔๓๕๐ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๖
 ๒. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๙๐๘/ว ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕
 ๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๙๐๘/ว ๙๐๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๐

ทวนปรากฏว่าสำนักงานที่ดินบางแห่งมีปัญหาสงสัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึงข้างต้นว่า หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๙๐๘/ว ๙๐๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๐ เรื่อง การเพิกถอนหรือแก้ไขการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งได้วางทางปฏิบัติว่า เมื่อปรากฏว่าได้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ได้พิจารณาสรุปรายงานชี้แจงเหตุผลที่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายไปยังผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขทราบแล้ว ให้งดการจดทะเบียนใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นไว้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข จะยกเลิกหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๙๑๒.๑/ว ๑.๒๓๕๐ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๖ และหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๙๐๘/ว ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ เรื่อง การจดทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินที่ยังมีปัญหาสงสัยว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นจะออกไปโดยไม่ชอบ หรือไม่

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว ขอเรียนขอมีความเข้าใจเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว

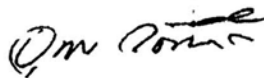
กึ่งนี้

๑. ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน สอบสวนพิจารณายังไม่เป็นที่ยุติ กล่าวคือ ยังมีปัญหาหรือข้อสงสัยว่าการออกหนังสือ แสวงสิทธิในที่ดินนั้นออกไปโดยคดฉ้อหรือไม่นั้น หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือยังอยู่ใน ระหว่างสอบสวน ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมใด ๆ ท่อไปได้ แต่ก่อนจดทะเบียนจะต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบถึง เหตุที่หนังสือแสวงสิทธิในที่ดินอาจจะถูก เพิกถอนหรือแก้ไข หากคู่กรณีทราบแล้วยังประสงค์ให้จดทะเบียนก็ให้บันทึกถ้อยคำไว้ แล้วจดทะเบียนท่อไปได้ โดยไม่ต้องให้ผู้มีอำนาจสั่ง เพิกถอนหรือแก้ไขพิจารณาอนุญาต ก่อนแต่อย่างใด

๒. ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน สอบสวนพิจารณาแล้ว เชื่อว่าไม่มีการออกหนังสือแสวงสิทธิในที่ดิน ไปโดยคดฉ้อหรือ ไม่ชอบด้วยกฎหมายจริง และได้สรุปรายงานชี้แจง เหตุที่คดฉ้อหรือไม่ชอบ ด้วยกฎหมายไปยังผู้มีอำนาจสั่ง เพิกถอนหรือแก้ไขแล้วจึงให้จดทะเบียนใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นไว้ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้ายังไม่มีความสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไข หากคู่กรณีประสงค์จะให้จดทะเบียนโดยให้ทราบถึง เหตุที่ไปออกหนังสือแสวงสิทธิในที่ดิน ไปโดยคดฉ้อหรือ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะต้องเพิกถอนหรือแก้ไขแล้ว ยังคง ยืนยันให้จดทะเบียน ก็ให้บันทึกถ้อยคำไว้ และเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจสั่ง เพิกถอนหรือแก้ไขให้ดำเนินการจดทะเบียนได้ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ จทะเบียนให้ผู้อยู่ขอได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และไปรบกวนให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบและถือปฏิบัติ ท่อไปด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุทม วัฒนศิริ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๒๖ ๑๔๖

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๖๑๔/ว ๐๒๕๒๘

กรมที่ดิน

ถนนพระอาทิตย์ ถนน ๑๐๒๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

เรื่อง การจดทะเบียนที่ดินที่ยังมีปัญหาดังกล่าวหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นจะออกไปโดยไมชอบ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๔/ว ๑๕๕๐๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๓

ตามที่กรมที่ดินได้วางแนวทาง เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินประเภท ๒ ประการ เกี่ยวกับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดินที่ยังมีปัญหา ดังกล่าวหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นจะออกไปโดยไมชอบ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติแล้ว นั้น

บัดนี้ ปรากฏว่ากรมที่ดินได้รับคำร้องเรียนจากราษฎรหลายรายเกี่ยวกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ความหนังสือดังกล่าวว่า พวกผู้กรณไม่ยอมลงชื่อในบันทึกการรับทราบถึง เหตุหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินอาจจะถูกเพิกถอนหรือแก้ไข พนักงานเจ้าหน้าที่จะไม่รับคำเป็นกรณีให้ ทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนเสียหาย และพนักงานเจ้าหน้าที่บางรายได้บันทึกผู้กรณไว้รับนิคมของตนเองซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ กรมที่ดินจึงขอความร่วมมือจากเจ้าพนักงานที่ดินที่ติดต่อค้าขายกับราษฎรว่าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเขาจะออกไปโดยไมชอบ และอาจถูกเพิกถอนหรือแก้ไข และผู้กรณขียนให้จดทะเบียนเท่านั้น ไม่ได้บันทึกผู้กรณไว้รับนิคมของตนเอง และควรให้การบันทึกเฉพาะกรณีที่มีเหตุผลสมควร ดังกล่าวหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นจะออกไปโดยไมชอบ เท่านั้น

แต่อย่างไรก็ตาม หากพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้คู่กรณีทราบแล้วแต่คู่กรณีไม่ยอมลงชื่อรับทราบ การแจ้งก็ควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกการแจ้งไว้ เป็นหลักฐาน โดยมีเจ้าหน้าที่ลงชื่อเป็น พยานด้วย ๒ คน แล้วจดทะเบียนให้คู่กรณีต่อไปได้

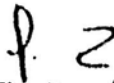
ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อดำเนินปฏิบัติต่อไป.

วิมล งามวิมล

12 ก.พ. 2536

ขอแสดงความนับถือ

(นายเนิ จันทรพานิช)

อธิบดีกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร. ๒๒๒๖๑๕๖

โทรสาร ๒๒๑๓๒๕๖

เอกสารประกอบการสัมมนาปัญหาที่ 2

หน้าว่าง

ประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๖๑ เมื่อกรมประมงว่าได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์แล้วโดยศาลคดีก่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจถอดถอน แก้ไข หรือออกใบแทนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือเพิกถอน แก้ไข เอกสารที่ได้จดทะเบียนนิติกรรม หรือเอกสารที่ได้จดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์นั้นได้

(๑) อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย สำหรับกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น

ก่อนที่จะดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจสอบสวนและเรียกโฉนดที่ดิน บรรดาการทำประโยชน์ เอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เอกสารที่ได้จดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา และแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่อให้ออกความเห็น ถ้าไม่คัดค้านภายในกำหนดเวลาที่นับแต่วันที่ได้รับทราบ ให้ถือว่าไม่มีการคัดค้าน

เมื่อผู้ยื่นอรรถนวรรคหนึ่งพิจารณาประการใดแล้ว ก็ให้ดำเนินการไปตามนั้น

ถ้ามีการคัดค้านเนื่องมาจากเงื่อนไขหรือพิมพ์ข้อความผิดพลาดโดยมีหลักฐานชัดเจน และผู้มีที่มยยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจแก้ไขให้ถูกต้องได้

ในกรณีที่ดินมีค่าพิพาทหรือค่าสิ่งตั้งที่สุจริตให้เพิกถอนหรือแก้ไขอย่างใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานดำเนินการตามค่าพิพาทมาหรือค่าสิ่งตั้งตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ที่ มท. ๐๓๐๘/ว. ๓๐๓

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอิสรภาพ กท. ๑๐๒๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง การเพิกถอนหรือแก้ไขการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

โดยที่มาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้บัญญัติให้อธิบดีกรมที่ดินหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมาย มีอำนาจสั่งเพิกถอน แก้ไข หรือออกใบแทนสำหรับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือเพิกถอน แก้ไข เอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือเอกสารที่ได้จดทะเบียนรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์นั้นได้เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจดังกล่าวสำหรับในท้องที่จังหวัดอื่น ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย กระทรวงมหาดไทยจึงขอความร่วมมือความเข้าใจมาเพื่อถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑. เมื่อความปรากฏว่า ได้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ หรือจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีใช้เป็นการคลาดเคลื่อน เนื่องจากเขียนหรือพิมพ์ข้อความผิดพลาดโดยมีหลักฐานชัดเจน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ทำการสอบสวนพยานหลักฐานและเรียกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือเอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือเอกสารที่ได้จดทะเบียนรายการจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องจากผู้ที่ยึดถือนั้นมาพิจารณา เมื่อผู้นั้นนำมาส่งตามที่เรียกแล้วให้ออกใบรับไว้เป็นหลักฐานแล้วให้ทำการสอบสวนและตรวจสอบพยานหลักฐานดังกล่าว พิจารณาสรุปรายงานชี้แจงเหตุที่คลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายไปยังผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขทราบโดยด่วน และพร้อมกันนั้นให้งดการจดทะเบียนใด ๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้นไว้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข

๒. เมื่อผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข พิจารณาเห็นสมควรว่าจะต้องเพิกถอนหรือแก้ไขก็ให้สั่งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเพื่อแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ หากมีความประสงค์จะคัดค้านประการใด ก็ให้คัดค้านต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำคัดค้านแล้ว ให้รีบส่งไปยังผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข หรือถ้าไม่ได้รับการคัดค้านเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบ ก็ให้รายงานไปยังผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข ในกรณีที่ยกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมาดำเนินการไม่ได้ ให้ชี้แจงเหตุผลด้วย

การแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบทางไปรษณีย์ ให้ส่งโดยลงทะเบียนตอบรับ

๓. เมื่อผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไข ได้รับการคัดค้าน หรือในกรณีที่ไม่มีการคัดค้าน เมื่อพ้นกำหนดให้พิจารณาและสั่งการโดยด่วน เมื่อเห็นสมควรให้เพิกถอนหรือแก้ไข ก็ให้ทำเป็นคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขแล้วแต่กรณี พร้อมกับส่งเอกสารคืนไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **ชาญ กาญจนาคพันธุ์**
(นายชาญ กาญจนาคพันธุ์)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
กองทะเบียนที่ดิน
โทร. ๒๒๒๖๑๙๖

ระเบียบกรมที่ดิน ที่ ๓/๒๕๑๖

เรื่อง วิธีการเพิกถอนหรือแก้ไขโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือการจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนที่ดิน ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้เพิกถอนหรือแก้ไข

โดยที่ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๖๑ ให้อธิบดีกรมที่ดินกำหนดวิธีการที่จะทำการเพิกถอนหรือแก้ไขโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน หรือจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนที่ดิน ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้เพิกถอนหรือแก้ไข

ฉะนั้น อธิบดีกรมที่ดินจึงกำหนดวิธีการที่จะเพิกถอนหรือแก้ไข ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อศาลแจ้งผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด หรือผู้มีส่วนได้เสียได้นำสำเนาคำพิพากษา หรือคำสั่งถึงที่สุด ซึ่งจำศาลรับรองสำเนามาแสดงแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกโฉนดที่ดินหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เอกสารที่ได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เอกสารที่ได้จดทะเบียนรายการจดทะเบียนที่ดิน หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องจากผู้ยึดถือไว้ เมื่อมีผู้นำมาส่งตามที่เรียกแล้ว ก็ให้ออกใบรับให้ไว้เป็นหลักฐาน และให้ดำเนินการดังนี้

ก. ถ้าเป็นกรณีที่จะต้องทำการเพิกถอนโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือรายการจดทะเบียน หรือจดทะเบียนรายการจดทะเบียนที่ดินให้หมายเหตุด้วยวิธีขีดเส้นคู่ขนานลงบนด้านหน้าของโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือรายการจดทะเบียน หรือเอกสารนั้น แล้วบรรยายด้วยอักษรแดงว่า “โฉนดที่ดิน (หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือเอกสาร หรือรายการจดทะเบียน) นี้ ได้เพิกถอนตามคำพิพากษา (หรือคำสั่ง) ศาล.....คดีหมายเลขคำที่...../.....คดีหมายเลขแดงที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ซึ่งคดีถึง “ที่สุดแล้ว” แล้วลงชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมด้วยวัน เดือน ปี กำกับไว้

ข. ถ้าเป็นกรณีที่จะต้องแก้ไขโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือเอกสาร หรือรายการจดทะเบียน ให้ขีดฆ่าตอนที่คลาดเคลื่อน หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้วตบเติมแก้ไขให้ถูกต้องตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล แล้วให้บรรยายด้วยอักษรแดงว่า “ได้แก้ไขตามคำพิพากษา (หรือคำสั่ง) ศาล.....คดีหมายเลขคำที่...../.....คดีหมายเลขแดงที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้ว” แล้วลงชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมด้วย วัน เดือน ปี กำกับไว้

ในการเรียกเอกสารหลักฐานจากผู้ยึดถือ ถ้าไม่ได้เอกสารนั้นมา หากเป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการออกใบแทนตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖ หรือ ข้อ ๑๑ (๓) ส่วนเอกสารอื่น ๆ ก็ให้หมายเหตุด้วยอักษรแดงไว้ ในคู่มือสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ปรากฏถึงเหตุที่ไม่ได้

เอกสารนั้นมา แล้วดำเนินการต่อไปตามข้อ ก. หรือ ข. แล้วแต่กรณี

(๒) ถ้าโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์รายการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือเอกสารที่จดทะเบียนการจดทะเบียนที่ดินมีชื่อหรือรายการไม่ตรงกับกรณีศาลสั่ง หรือมีคำพิพากษา หรือมีการจดทะเบียนผูกพันใด ๆ อยู่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ศาลทราบ เมื่อศาลแจ้งมาอย่างไรให้ปฏิบัติตามควรแก่กรณี

(๓) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตามข้อ (๑) เสร็จแล้วให้ส่งโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือเอกสารที่เรียกมาคืนแก่ผู้ยึดถือไป ถ้าเป็นกรณีเพิกถอนโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือเอกสาร ให้เก็บโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือเอกสารที่เพิกถอนไว้ในสารบบสำหรับที่ดินแปลงนั้น

แล้วรายงานไปยังกรมที่ดินให้ทราบทุกราย
ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๖

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๖

(ลงชื่อ) อ. วิสูตรโยธาภิบาล
(นายอรรด วิสูตรโยธาภิบาล)
อธิบดีกรมที่ดิน

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน

พ.ศ. 2497

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 มาตรา 8 และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 และมาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

- (1) กฎกระทรวง (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- (2) กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- (3) กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- (4) กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- (5) กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2515) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- (6) กฎกระทรวง ฉบับที่ 22 (พ.ศ. 2515) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- (7) กฎกระทรวง ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2515) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- (8) กฎกระทรวง ฉบับที่ 28 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497
- (9) กฎกระทรวง ฉบับที่ 30 (พ.ศ. 2518) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537)
ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน
พ.ศ. 2497

หลักการ

ปรับปรุงแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการออกใบจอง หนังสือรับรองการ
ทำประโยชน์และโฉนดที่ดิน

เหตุผล

เนื่องจากได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา 19 แห่งพระราช
บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2528 ยกเลิกอำนาจหน้าที่
ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายที่ดินในบางท้องที่แล้ว สมควร
ปรับปรุงแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ รวมทั้งใบแทน
ของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว เพื่อให้เจ้าพนักงานที่ดินสามารถปฏิบัติการตาม
ประมวลกฎหมายที่ดินได้ นอกจากนี้ หลักเกณฑ์การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์
และโฉนดที่ดินได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์
ในปัจจุบัน โดยเฉพาะการขออนุญาตออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และเขตที่ได้จำแนกให้เป็น
เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ยังไม่มีมาตรการที่รัดกุมเหมาะสม จึงสมควรกำหนด
ให้มีการตรวจสอบรับรองจากกรมป่าไม้และกรมพัฒนาที่ดินก่อนออกหนังสือรับรองการทำ
ประโยชน์ด้วย และพร้อมกันนี้ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์การออกโฉนดที่ดินสำหรับที่เกาะ
เพื่อป้องกันการบุกรุกของราษฎรกับเพื่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จึงจำเป็นต้องออก
กฎกระทรวงนี้

(10) กฎกระทรวง ฉบับที่ 34 (พ.ศ. 2529) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

(11) กฎกระทรวง ฉบับที่ 29 (พ.ศ. 2533) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

หมวด 1

ใบจอง

ข้อ 2 แบบใบจองมี 2 แบบ คือ แบบ น.ส. 2 และ น.ส. 2 ก.
กฎกระทรวงนี้

การออกใบจองในท้องที่ซึ่งรัฐมนตรียังไม่ได้ประกาศยกเลิกอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติราชการประมวลกฎหมายที่ดินของหัวหน้าเขต นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เก็บหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2528 ให้ใช้แบบ น.ส. 2 ส่วนในท้องที่อื่นให้ใช้แบบ น.ส. 2 ก.

ข้อ 3 ใบแทนใบจองให้ใช้แบบ น.ส. 2 หรือ น.ส. 2 ก. แล้วแต่กรณี
การออกใบแทนใบจอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามวิธีการออกใบแทนโฉนดที่ดินโดยอนุโลม

หมวด 2

หนังสือรับรองการทำประโยชน์

ข้อ 4 แบบหนังสือรับรองการทำประโยชน์มี 3 แบบ คือ แบบ น.ส. 3 น.ส. 3 ก. และ น.ส. 3 ข. ก. ก้ำยกฎกระทรวงนี้

การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่ที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ ให้ใช้แบบ น.ส. 3 ก. ในท้องที่ที่ไม่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศ

ยกเลิกอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติราชการตามประมวลกฎหมายที่ดินของหัวหน้าเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2528 แล้ว ให้ใช้แบบ น.ส. 3 ข. ส่วนในท้องที่อื่นให้ใช้แบบ น.ส. 3

ข้อ 5 ที่ดินที่จะออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต้องเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว และเป็นที่ดินที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 14

ข้อ 6 ในการนำพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจนิสุจน์สอบสวนการทำประโยชน์ตามมาตรา 58 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2528 ให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือตัวแทนधिकตามมุมเขตที่ดินของตนและให้โดยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมายตามแบบ น.ส. 1 ก. ท้ายกฎกระทรวงนี้

ก่อนออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ทราบที่กำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินท้องที่ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการแขวงหรือที่ทำการกำนันท้องที่ และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละหนึ่งฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล อีกหนึ่งฉบับ

ข้อ 7 การขอลงหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา 59 และมาตรา 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515 ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้ผู้ขอยื่นคำขอตามแบบ น.ส. 1 ข. ท้ายกฎกระทรวงนี้ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(2) ในการยื่นคำขอตาม (1) ถ้าผู้ขอมีใบจอง ใบเหี้ยมย่ำ ตราจอง หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน หลักฐานว่าเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือพยานหลักฐานอื่นที่แสดงว่าได้สิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้แนบหลักฐานดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๘ เมื่อได้รับคำขอลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไปพิสูจน์สอบสวน การทำประโยชน์อันที่ติงตามแบบ น.ส. 1 ก. ที่ออกกฎกระทรวงนี้ ในการนี้ จะมอบ ให้เจ้าหน้าที่ไปทำการแทนก็ได้

ข้อ ๙ ในการนำพนักงานเจ้าหน้าที่ไปพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ ให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือตัวแทนมีกตัญญูตามแบบ กตที่ดินบางตนและให้ถือยศค่าต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมายตามแบบ น.ส. 1 ค. ที่ออกกฎกระทรวงนี้ ในการคำนวณจำนวนเนื้อที่เมื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามแบบ น.ส. 3 ก. ให้คำนวณโดยวิธีคิดค่าสตรัทหรือโดยมาตราส่วน ทั้งนี้ ให้ถือว่า จำนวนเนื้อที่ที่คำนวณได้เป็นจำนวนเนื้อที่โดยประมาณ

ข้อ 10 เมื่อได้พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์แล้ว ปรากฏว่าได้มีภาวะ ดรลงตรงและทำประโยชน์ตามสมควรแก่สภาพที่ดินในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพของ ทุ่งนาหรือที่ไร่ทำประโยชน์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) ประกาศการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ทราบแก่กำหนด พยางค์วัน ประกาศนั้นให้เปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินท้องที่ สำนักงานเขต หรือที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอท้องที่ ที่กำแพงเขตหรือที่ว่าการกำนันท้องที่ และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละหนึ่งฉบับ ในเขตเทศบาลให้เปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล อีกหนึ่งฉบับ

(2) ถ้าปรากฏว่าที่ดินนั้นไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยาน แห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือเขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขต ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และที่ดินนั้นไปเป็นที่ดินซึ่งต้องห้ามมิให้ออกหนังสือ รับรองการทำประโยชน์ตามข้อ 8 และไม่มีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาที่ประกาศ ตาม (1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้

(3) ถ้าปรากฏว่าที่ดินนั้นตั้งอยู่ในป่าสงวนแห่งชาติ อุทยาน แห่งชาติ พื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่า พื้นที่ห้ามล่าสัตว์ป่าหรือพื้นที่ที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และกรมป่าไม้หรือกรมที่ดินที่ดินยังไม่ได้ขีดเขตป่าสงวน

แห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษานันทบุรีป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือ เขตที่ได้
จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศเพื่อ
การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือกรณีที่ดินเขตนั้น แต่ที่ดินที่ขอออกหนังสือ
รับรองการทำประโยชน์มีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษานันทบุรีป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือ เขตที่ได้จำแนก
ไว้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ
ร่วมกันออกใบตรวจพิสูจน์ที่ดิน ประกอบด้วยป่าไม้ป่าเถื่อนหรือผู้ก้ำป่าไม้จังหวัดมอบหมาย
สำหรับที่ดินที่ไม่มีป่าไม้ป่าเถื่อน เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินป่าเถื่อน ปลัดอำเภอ
(เจ้าหน้าที่งานปกครอง) และกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร เมื่อคณะกรรมการดังกล่าว
ได้ทำการตรวจพิสูจน์แล้ว ให้เสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่าสมควรออก
หนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้ได้หรือไม่ เพื่องาน สำหรับที่ดินที่ได้จำแนกให้เป็น
เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี แต่ยังไม่ได้ขีดเขตหรือขีดเขตแล้วแต่ที่ดินดังกล่าวมี
อาณาเขตติดต่อกับหรือเขตที่ได้จำแนกไว้เป็นเขตป่าไม้ถาวร ให้แต่งตั้งผู้แทนกรมที่ดิน
ที่ดินเป็นกรรมการด้วย

ข้อ 11 เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาผลการตรวจพิสูจน์ที่ดิน
ของคณะกรรมการตามข้อ 10 (3) แล้ว ปรากฏว่าที่ดินนั้นไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษานันทบุรีป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือ เขตที่ได้จำแนกไว้เป็น
เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี หรือปรากฏว่าที่ดินนี้อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษานันทบุรีป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือ เขตที่ได้จำแนก
ไว้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี แต่ผู้ขอได้ครอบครองและทำประโยชน์
ในที่ดินดังกล่าวโดยสงบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินนั้นเป็น
ป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษานันทบุรีป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือ เขต
ที่ได้จำแนกไว้เป็นเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีผู้คัดค้านภายในกำหนด
เวลาที่ประกาศตามข้อ 10 (1) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งกระทรวงมหาดไทย เจ้าหน้าที่
พิจารณาดำเนินการตามข้อ 10 (2)

ข้อ 12 ใบแทนหนึ่งถือรับรองการทำประโยชน์ให้ใช้แบบ น.ส. 3
น.ส. 2 ก. หรือ น.ส. 3 ข. แล้วแต่กรณี

การออกใบแทนหนึ่งถือรับรองการทำประโยชน์ ให้นับงานเจ้าหน้าที่
ดำเนินการตามวิธีการออกใบแทนโฉนดที่ดินโดยอัตโนมัติ

หมวด 3

โฉนดที่ดิน

ข้อ 13 โฉนดที่ดินให้ใช้แบบ น.ส. 4 จ. ถ้าสภาพกระรวงนี้
ในกรณีโฉนดที่ดินที่ออกเป็นโฉนดตราจองหรือตราจองที่ตราว่า "ได้ทำ
ประโยชน์แล้ว" ให้มีคำว่า "โฉนดตราจอง" หรือ "ตราจองที่ตราว่า "ได้ทำประโยชน์
แล้ว"" แล้วแต่กรณี ไว้ใต้ตราครุฑ

ข้อ 14 ที่ดินที่จะออกโฉนดที่ดินต้องเป็นที่ดินที่มีสิทธิในที่ดินได้
ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว และเป็นที่ดินที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมาย
แต่ห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดิน ดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน (เช่น ทางน้ำ ทางหลวง
ทะเลสาบ ที่สาธารณะ)

(2) ที่เขา ที่ภูเขา และพื้นที่ที่รัฐมนตรีประกาศห้ามตามมาตรา 9 (2)
แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ไม่รวมถึงที่ดินที่ผู้ครอบครองมีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วย
กฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(3) ที่เกาะ แต่ไม่รวมถึงที่ดินของผู้ซึ่งมีหลักฐานแจ้งการครอบครองที่ดิน
มีใบจอง ใบเหี้ยมยี่ หนึ่งถือรับรองการทำประโยชน์ โฉนดตราจอง ตราจองที่ตราว่า "
ได้ทำประโยชน์แล้ว" หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อชาวทรงชีพ หรือ
ที่ดินที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติให้จัดแก่ประชาชน หรือที่ดินซึ่งได้มีการจัดหา
ผลประโยชน์ตามมาตรา 10 และมาตรา 11 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยคณะกรรมการ
จัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติแล้ว

(4) ที่สงวนหวงห้ามตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 มาตรา 20 (3) และ (4) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2526 หรือกฎหมายอื่น

(5) ที่ดินที่คณะรัฐมนตรีสั่งไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

ข้อ 15 การออกโฉนดที่ดินตามมาตรา 58 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2528 ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้มีการรังวัดกำหนดตามวิธีการรังวัดเพื่อออกโฉนดที่ดิน โดยให้เจ้าของที่ดินปักหลักพินาศเขตที่ดินไว้ทุกมุมที่ดินของตน

(2) ให้เจ้าของที่ดินหรือผู้แทนให้ถือค่าตามแบบ น.ส. 5 ท้ายกฎกระทรวงนี้

(3) ก่อนแจกโฉนดที่ดิน ให้เจ้าพนักงานที่ดินประกาศการแจกโฉนดที่ดินให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินท้องที่สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการแขวงหรือที่ว่าการกำนันท้องที่ และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละหนึ่งฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล อีกหนึ่งฉบับ

ข้อ 16 ในกรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายตามมาตรา 59 และ มาตรา 59 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515 ให้ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินยื่นคำขอตามแบบ น.ส. 3 ข. ท้ายกฎกระทรวงนี้ และให้นำข้อ 7 (2) ข้อ 10 (2) และ (3) ข้อ 11 และข้อ 15 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 17 ในการออกใบแทนโฉนดที่ดินให้ดำเนินการดังนี้

(1) ในกรณีโฉนดที่ดินเป็นอันตราขหรือสูญหาย ให้เจ้าของที่ดินยื่นคำขอ และปรากฏตนต่อเจ้าพนักงานที่ดินโดยให้นำยานหลักฐานมาให้เจ้าพนักงานที่ดินทำการสอบสวนจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และให้เจ้าพนักงานที่ดินประกาศให้ทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินท้องที่ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการ อำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการแขวงหรือที่ทำการกำนันท้องที่ และในบริเวณที่ดินนั้น แห่งละหนึ่งฉบับ ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล อีกหนึ่งฉบับ ถ้ามีผู้คัดค้านภายในเวลาที่กำหนดและนำยานหลักฐานมาแสดง ให้เจ้าพนักงานที่ดินสอบสวน แล้วสั่งการไปตามควรแก่กรณี ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดให้ออกใบแทนให้ไปตามคำขอ

(2) ในกรณีโฉนดที่ดินชำรุด ถ้าเจ้าของที่ดินนำโฉนดที่ดินที่ชำรุดนี้มา มอบและโฉนดที่ดินที่ชำรุดนั้นยังมีตำแหน่งที่ดิน เพชที่โฉนดที่ดิน ชื่อและตราประจำตำแหน่ง ของผู้ว่าราชการจังหวัด และหรือชื่อและตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานที่ดินตามแบบ โฉนดที่ดินปรากฏอยู่ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ ให้ออกใบแทนให้ไปได้ ถ้าขาดข้อความสำคัญ ดังกล่าวให้นำความใน (1) มาใช้บังคับ

(3) ในกรณีศาลมีคำสั่งหรือมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดเกี่ยวกับโฉนดที่ดินหรือ ผู้ใดมีสิทธิจดทะเบียนโอนตามคำพิพากษาของศาล แต่ไม่ได้โฉนดที่ดินมาหรือโฉนดที่ดินเดิม เป็นอันตราข ชำรุดหรือสูญหายด้วยประการใด ให้ผู้มีสิทธิจดทะเบียนยื่นคำขอใบแทน แล้วให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี

(4) ในกรณีเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจในการยึดและขายทอดตลาดที่ดินของ ผู้ที่ค้างชำระภาษีอากรหรือเงินค้างจ่ายใด ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ขอให้ออกใบแทน โฉนดที่ดินสำหรับที่ดินดังกล่าวซึ่งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจได้ยึดมาขายทอดตลาดแล้ว แต่ไม่ได้ โฉนดที่ดินมาหรือโฉนดที่ดินเดิมเป็นอันตราข ชำรุดหรือสูญหายด้วยประการใด ให้ถือ หนังสือของเจ้าพนักงานดังกล่าวเป็นคำขอและดำเนินการทำนองเดียวกับที่กำหนดไว้ใน (3) แต่ไม่ต้องสอบสวน

(5) ในกรณีอธิบดีจะให้อำนาจเจ้าหน้าที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ไม่ได้โฉนดที่ดินมาหรือโฉนดที่ดินเดิมเป็นอันตราย ชำรุด หรือสูญหายด้วยประการใด ให้ดำเนินการทำนองเดียวกับที่กำหนดไว้ใน (4) แต่ไม่ต้องสอบสวน

(6) ในกรณีอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจเพิกถอนหรือแก้ไขโฉนดที่ดิน เพิกถอนหรือแก้ไขรายการจดทะเบียนตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2528 แต่ไม่ได้โฉนดที่ดินมาหรือโฉนดที่ดินเป็นอันตราย ชำรุดหรือสูญหายด้วยประการใด ให้ดำเนินการทำนองเดียวกับที่กำหนดไว้ใน (4) แต่ไม่ต้องสอบสวน

ในกรณีที่ไม่ได้โฉนดที่ดินมาตาม (3) (4) (5) และ (6) ให้ถือว่าโฉนดที่ดินสูญหาย

ข้อ 18 ใบแทนโฉนดที่ดินให้ใช้แบบ น.ส. 4 จ.

การออกใบแทนโฉนดที่ดิน ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขาคนปัจจุบันหรือเจ้าพนักงานที่ดินซึ่งอธิบดีมอบหมายลงลายมือชื่อและประทับตราประจำตำแหน่งของเจ้าพนักงานที่ดินเป็นสำคัญ ให้มีคำว่า "ใบแทน" ด้วยหมึกสีแดงไว้ด้านหน้าของโฉนดที่ดิน ในสารบัญชจดทะเบียนให้ระบุวัน เดือน ปี ที่ออกโฉนดที่ดินฉบับเดิมด้วยหมึกสีแดง ถ้ามีรายการจดทะเบียนให้คัดรายการด้วยหมึกสีแดงและให้เจ้าพนักงานที่ดินลงลายมือชื่อและประทับตราใต้รายการสุดท้าย ถ้าไม่มีรายการจดทะเบียน ให้เจ้าพนักงานที่ดินลงลายมือชื่อและประทับตราใต้วัน เดือน ปี ที่ออกโฉนดที่ดินฉบับเดิม

ส่วนโฉนดที่ดินฉบับสำนักงานที่ดิน ในสารบัญชจดทะเบียนให้มีความว่า "ได้ออกใบแทนโฉนดที่ดินแล้ว" และวัน เดือน ปี ที่ออกด้วยหมึกสีแดงกับให้เจ้าพนักงานที่ดินลงลายมือชื่อกำกับไว้

ข้อ 19 ในกรณีออกโฉนดที่ดินให้กับบุคคลตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ซึ่งได้แจ้งการครอบครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ไว้แล้ว ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฤษฎีกากระทรวงมหาดไทยโดยตลอด

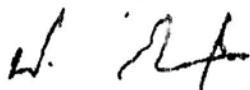
ให้ไว้ ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

(นายเด่น โต๊ะมีนา)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำเนาถูกต้อง

(นายประภัสสร สืบเหล่ารบ)

นิติกร ๕

หน้าว่าง

เอกสารประกอบการสัมมนาปัญหาที่ 3

หน้าว่าง

พระราชบัญญัติ

ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

มาตรา ๑๑๗ ห้าม กลอง และลมน้ำต่า ๆ ก่อนเป็นของที่รัฐบาลปกครองรักษาเป็นหน้าที่ของกรรมการอำเภอจะต้องตรวจตราอย่าให้เสีย และอย่าให้ผู้ใดทำให้เสียสาธารณประโยชน์ ถ้าจะต้องซ่อมแซมตกแต่งให้กรรมการอำเภอเรียกราษฎรช่วยกันทำอย่างกับปิดน้ำ ฉะนั้น

มาตรา ๑๑๘ กรรมการอำเภอมั่นหน้าที่จะต้องตรวจตรา และจัดการรักษา ทางบก ทางน้ำ อันเป็นทางที่ราษฎรไปมาค้าขาย ให้ไปมาโดยสะดวกตามที่จะเป็นได้ทุกฤดูกาล การอันนี้ถ้าจะต้องทำการซ่อมแซมหรือแก้ไขความขัดข้อง ให้กรรมการอำเภอเรียกราษฎรช่วยกันทำอย่างว่ามาแล้ว

มาตรา ๑๑๙ กรรมการอำเภอต้องตรวจตรารักษาป่าไม้ ซึ่งรัฐบาลวางห้ามตามข้อบังคับการป่าไม้

มาตรา ๑๒๐ ที่วางซึ่งรัฐบาลอนุญาตให้ราษฎรทำการเพาะปลูกนั้น เป็นหน้าที่ของกรรมการอำเภอที่จะต้องตรวจตราจัดการป้องกันการเกยแยงในระหว่างราษฎรที่ไปตั้งทำการเพาะปลูกก่อนได้รับโฉนด

มาตรา ๑๒๑ ที่น้ำอันเป็นที่รักษาพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นหน้าที่ของกรรมการอำเภอที่จะตรวจตรารักษาป้องกันการมิให้พืชพันธุ์สัตว์น้ำสูญไป

มาตรา ๑๒๒ ที่อันเป็นสาธารณประโยชน์ คือ ที่เลี้ยงปลุกสัตว์ที่จัดไว้สำหรับราษฎรไปรวมเลี้ยงด้วยกัน เป็นตัม ตลอดจนถนนหนทาง และที่อย่างอื่นซึ่งเป็นของกลางให้ราษฎรใช้ได้ด้วยกัน เป็นหน้าที่ของกรรมการอำเภอจะต้องคอยตรวจตรารักษาอย่าให้ผู้ใดเกยงกั้นเอาไปเป็นอาณาประโยชน์แต่เฉพาะตัว

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๐

โดยที่คณะปฏิวัติได้พิจารณาเห็นว่า พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย ซึ่งได้ประกาศใช้มาตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๕๖ จนบัดนี้เป็นเวลาถึง ๕๕ ปี มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน บางเรื่องไม่มีบัญญัติไว้หรือบัญญัติไว้ไม่ชัดเจน เป็นอุปสรรคขัดขวางแก่การพัฒนาการขนส่งทางน้ำ นอกจากนั้นปรากฏว่าอัตราโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดบางอย่างตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่เพียงพอแก่การป้องกันและปราบปราม สมควรแก้ไขให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกบทนิยามของคำว่า “แพ” ในมาตรา ๓ คำว่า “เจ้าท่า” และ “เจ้าพนักงานออกใบอนุญาต” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และคำว่า “เรือ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๖) พระพุทธศักราช ๒๔๙๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“แพ” หมายความว่า รวมถึงโป๊ะ อู่ลอย และสิ่งลอยน้ำอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

“เจ้าท่า” หมายความว่า อธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมาย

“เจ้าพนักงานออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีกรมเจ้าท่าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมายให้ทำการออกใบอนุญาต

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิดไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุก ลำเลียง ลาก จูง ดัน ยก ขุด หรือลอก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้น้ำได้ทำนองเดียวกัน”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๖) พระพุทธศักราช ๒๔๙๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ผู้ใดใช้เรือที่มีได้รับใบอนุญาตใช้เรือ หรือใช้เรือที่ใบอนุญาตใช้เรือสิ้นอายุแล้ว หรือใช้เรือผิดไปจากเขตหรือตำบลการเดินเรือที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตใช้เรือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และเจ้าท่าจะสั่งยึดใบอนุญาตใช้เรือ ทั้งนี้มีกำหนดไม่เกินหกเดือนด้วยก็ได้

เจ้าของเรือหรือเจ้าของกิจการเดินเรือที่ถูกยึดใบอนุญาตใช้เรือตามวรรคหนึ่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง คำชี้ขาดของรัฐมนตรีเป็นที่สุด แต่ในระหว่างที่รัฐมนตรียังมีได้ชี้ขาดคำสั่งนั้นมีผลบังคับได้

เรือใดถูกยึดใบอนุญาตใช้เรือแล้วยังขึ้นเดินหรือกระทำการ นายเรือ เจ้าของเรือ หรือเจ้าของกิจการเดินเรือต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

“มาตรา ๔๖ ทวิ ให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งห้ามใช้และให้แก้ไขท่ารับส่งคนโดยสาร ท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ และแพในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ซึ่งมีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้หรืออาจเกิดอันตรายแก่ประชาชนหรือแก่การเดินเรือ โดยแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบเป็นหนังสือ ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ปิดคำสั่งไว้ ณ ท่ารับส่งคนโดยสารท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ หรือแพนั้น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับคำสั่งนั้นแล้ว

เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งได้รับคำสั่งจากเจ้าท่าตามความในวรรคหนึ่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำชี้ขาดของรัฐมนตรีเป็นที่สุด แต่ในระหว่างที่รัฐมนตรียังมีได้ชี้ขาด คำสั่งห้ามใช้นั้นมีผลบังคับได้ ในกรณีไม่มีอุทธรณ์คำสั่ง หรือมีอุทธรณ์แต่รัฐมนตรีสั่งให้ยกอุทธรณ์ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่เจ้าท่ากำหนดหรือภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เจ้าท่ามีอำนาจจัดการแก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่ง โดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้แก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าท่าเพิกถอนคำสั่งห้ามใช้ในกรณีที่เจ้าท่าจัดการแก้ไขเอง จะรอกการเพิกถอนคำสั่งห้ามใช้ไว้นานกว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองจะชำระค่าใช้จ่ายให้เจ้าท่าก็ได้

เจ้าของหรือผู้ครอบครองคนใดใช้เองหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ทำรับส่งคนโดยสาร ทำรับส่งสินค้า ทำเทียบเรือหรือแพ ซึ่งเจ้าท่ามีคำสั่งห้ามใช้และยังไม่ได้เพิกถอนคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๑ เรือที่จะเข้าเทียบหรือจอดยังท่า นายเรือจะต้องใช้ความเร็วต่ำและด้วยความระมัดระวัง เรือที่เดินอยู่ในแม่น้ำหรือลำคลอง ต้องใช้ความเร็วไม่เกินอัตราที่เจ้าท่ากำหนดและห้ามมิให้เล่นตัดหน้าเรือกลที่กำลังเดินขึ้นร่องอยู่ในระยะหนึ่งร้อยเมตร ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และให้เจ้าท่ามีอำนาจยึดใบอนุญาตใช้เรือ หรือประกาศนียบัตรควบคุมเรือ ทั้งนี้ มีกำหนดไม่เกินหกเดือนก็ได้

เจ้าของเรือหรือผู้ถือประกาศนียบัตรควบคุมเรือที่ถูกยึดใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง คำชี้ขาดของรัฐมนตรีเป็นที่สุด แต่ในระหว่างที่รัฐมนตรียังมีได้ชี้ขาด คำสั่งนั้นมีผลบังคับได้”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ และมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งใดล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำและใต้น้ำ ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และให้เจ้าท่ามีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งล่วงล้ำนั้นให้รื้อถอนไปให้พ้นแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเล

สาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ ณ อาคารหรือสิ่งล่วงล้ำนั้น และเมื่อครบกำหนดสิบห้า วันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่งนั้นแล้วยังไม่มีการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งล่วงล้ำนั้นออกไป ให้เจ้าท่าจัดการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งล่วงล้ำนั้นได้ ในกรณีนี้ให้เจ้าท่าจัดการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่รื้อถอนหรืออยู่ในอาคารนั้น และให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา๑๓๒๗มาใช้บังคับแก่เงินที่ขายทรัพย์สินนั้นได้โดยอนุโลม

✳ มาตรา ๑๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หิน กรวด ทราย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใด ๆ รวมทั้งน้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการดิน เหมินหรือตกตะกอน หรือทำให้แม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยสกปรกเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือเป็นอันตรายแก่การเดินทาง เรือ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาทและต้องชดใช้เงินค่าใช้จ่ายที่เจ้าท่าต้องเสียในการขจัดสิ่งเหล่านั้นด้วย

มาตรา ๑๒๐ ให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลองและทะเลภายในน่านน้ำไทย

ห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอก แกะไข เปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และเจ้าท่ามีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าว”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๒ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖๒ เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตจะออกใบอนุญาตใช้เรือหรือเปลี่ยนใบอนุญาตใช้เรือแทนฉบับเดิมได้ต่อเมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตแสดงหนังสือสำคัญรายงานการตรวจเรือที่เจ้าพนักงานผู้ตรวจเรือซึ่งเจ้าท่าแต่งตั้งออก

ไว้เพื่อแสดงว่าเรื่อนั้นได้รับการตรวจตามระเบียบและเหมาะสมกับสภาพใช้
การสำหรับระยะเวลาสิบสองเดือนหรือน้อยกว่าโดยถูกต้องตามกฎหมายข้อบังคับ
สำหรับการตรวจเรือ”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือ
ในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗๐ เมื่อเจ้าท่าตรวจพบว่าเรือที่ได้รับอนุญาตให้บรรทุกคน
โดยสาร บรรทุกสินค้าหรือบรรทุกคนโดยสารและสินค้าลำใด อยู่ในสภาพ
ไม่ปลอดภัยต่อคนโดยสาร หรือไม่เหมาะสมกับสภาพใช้การ ให้เจ้าท่ามีอำนาจ
สั่งห้ามใช้เรื่อนั้นจนกว่าเจ้าของเรือหรือผู้ครอบครองจะได้แก้ไขให้เรียบร้อย
ผู้ใดฝ่าฝืนใช้เรือที่เจ้าท่าสั่งห้ามตามความในวรรคหนึ่งต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินสองพันบาท”

ข้อ ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามประกาศ
ของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๙ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสาม
สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๑๑ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๑๕)

พระราชบัญญัติ*

จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๗

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดินไว้บังคับแล้ว

(๑) ถ้าในเขตโครงการจัดรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือเป็นที่ดินที่พลเมืองใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนแปลงสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันและมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดรวมอยู่ด้วย ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว ทั้งนี้โดยมีต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ที่ดินนั้นเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสาครณีเพื่อใช้ในการจัดรูปที่ดิน

ถ้าที่ดินที่ได้ถอนสภาพตาม (๑) วรรคหนึ่งเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือเป็นที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดให้ที่ดินตอมนั้นคงเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต่อไป ถ้าไม่อาจจัดที่ดินดังกล่าวให้เป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะต่อไปได้ ให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดที่ดินแปลงอื่นไว้แทน

เมื่อได้จัดให้ที่ดินตอมนั้นคงเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือการจัดที่ดินแปลงอื่นไว้เป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แทนตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้มีแผนที่สังเขปแสดงขอบเขตของที่ดินตอมนั้นแบบท้ายประกาศด้วย

(๒) ถ้าในเขตโครงการจัดรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอันตามประมวลกฎหมายที่ดิน และสภาพของที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยรวมอยู่ด้วย ในที่ดินนั้นเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสาครณีเพื่อใช้ในการจัดรูปที่ดิน

พระราชบัญญัติ

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งบังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนแปลงสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนแปลงสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นไว้ให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมีค้ำประกันการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๒) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้สงวนหรือวางไว้ไว้ตามความต้องการของทางราชการ เมื่อกระทรวงการคลังได้ให้ความยินยอมแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมีค้ำประกันการถอนสภาพตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๓) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินและที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตาม (๔) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ และมีอำนาจในการให้เช่าที่ดินอันเป็นป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวได้ และให้ค่าเช่าที่ได้มาตกเป็นของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(สำเนา)

ที่ มท ๐๔๐๘/ว. ๑๓๘๔

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎาภิบาล กทม ๑๐๒๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๔

เรื่อง กำหนดมาตรการการป้องกันการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาทันหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒๕๓/๒๕๔๑

ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๑

๒. สำเนาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ลงวันที่ - มิถุนายน ๒๕๔๒

๓. สำเนาทันหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๔๕๐/๒๕๔๔

ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๔

๔. สำเนาทันหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๘/ว ๙๘๔ ลงวันที่

๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๒

๕. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๒๔

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๔

๖. แบบรายงาน ฯ จำนวน ๔ ชุด

ด้วยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติแจ้งว่า ในการประชุม
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๒๔ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๔ ที่ประชุมได้พิจารณา
เรื่อง การกำหนดมาตรการการป้องกันการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ ซึ่งมีมติที่ประชุมดังกล่าว
ได้กำหนดสาเหตุการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขและมีผลเกี่ยวข้องกับ
ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งนายอำเภอมีอำนาจหน้าที่
ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันความพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๔๗
จึงขอให้จังหวัดและอำเภอดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวดังต่อไปนี้ คือ

๑. การแก้ไขปัญหาคารบูกที่เกิจากที่ดินสาธารณะประโยชน์

๑.๑ ให้อำเภอทั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ปลัดอำเภอ ที่ดินอำเภอ

ป่าไม้อำเภอและกำหนดท้องที่ดำเนินการสอบสวน ทววจสอบที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากทะเบียนเดิมให้เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ หากปรากฏว่าที่ดินแปลงใด

เป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันอยู่แล้ว ซึ่งอาจเป็นโดยสภาพ เช่น หนองน้ำสาธารณะ ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ หรืออาจเป็นโดยการโอนประโยชน์ร่วมกันของพลเมือง เช่น ที่ป่าช้า หรืออาจเป็นโดยการสงวนหวงห้ามตามกฎหมาย เช่น การสงวนหวงห้ามที่ดิน เพื่อให้พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันตั้งแต่วันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ จะต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๒๐ (๔) หรือเอกราชอุทิศที่ดินให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แม้ว่าจะเป็นที่ดินที่มีโฉนด การอุทิศก็ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนก่อนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สมบุรณ์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๔๒/๒๕๒๓ และ ๔๔๓/๒๕๒๓) และถ้าที่ดินดังกล่าวยังไม่ได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ก็ให้อำเภอกำหนดการขออนุญาตออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้แล้วเสร็จโดยเร็ว กรณีที่ไม่มีการสงวนหวงห้ามให้ถูกต้องตามกฎหมาย ให้จังหวัดรายงานกรมการปกครอง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติเพื่อสงวนหรือหวงห้ามไว้ให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามมาตรา ๒๐ (๔) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อกำหนดการขออนุญาตออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงต่อไปเช่นกัน

สำหรับการจำหน่ายที่ดินดังกล่าวออกจากทะเบียนเดิมเพราะมีทะเบียนแต่ไม่มีที่ดิน กรณีที่ผลการตรวจสอบพบว่าไม่มีที่ดินนั้น ให้นายอำเภอนำหลักฐานข้อเท็จจริงของที่ดินแต่ละแปลงในชั้นฉบับและหมายเหตุข้อเท็จจริงของทะเบียนเป็นรายแปลงโดยระบุว่า "ไม่มีที่ดินตามที่ระบุไว้ในทะเบียนเดิม" เสร็จแล้วส่งลายมือชื่อและระบุชื่อตัวบรรจงตำแหน่ง พร้อมวัน เดือน ปี ให้จักเงิน กรณีไม่มีที่ดินดังกล่าวไม่หมายความถึงที่ดินมีอยู่จริง แยกถูกบุกรุกเข้าครอบครองทำประโยชน์หมดแล้วหรือบางส่วน

๑.๒ ให้อำเภอขอความร่วมมือจากข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน และมวลชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือแก่ทางราชการ เกี่ยวกับการชุกชุม ทำถนน ปลูกต้นไม้โดยรอบที่ดินสาธารณประโยชน์ ซึ่งอาจจะจัดทำในรูปโครงการที่มีงบประมาณของทางราชการสนับสนุนอยู่แล้ว หรือการพัฒนาท้องถิ่นในโอกาสอันควร เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันฉัตรมงคล วันจักรี เป็นต้น หรืออื่น ๆ

๑.๓ ให้อำเภอจำหน่ายที่ดินสาธารณประโยชน์ไปใช้เป็นที่สาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๔๕๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๔ หรือจำหน่ายไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในกิจการเกษตรกรรม เช่น ใช้เป็นแปลงทดลองปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ใช้เป็นสถานที่กลางสำหรับนำสินค้าไปจำหน่าย ใช้เป็นทุ่งปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือใช้บางส่วนเป็นแหล่งน้ำสาธารณะประจำตำบลหมู่บ้าน เป็นต้น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๔/ว ๙๙๔ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๒ และกรณีให้อำเภอจะดำเนินการ เช่นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความเห็นของคณะกรรมการ กฤษฎีกา เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๒

ซึ่งขอบข้อหาหรือของกระทรวงมหาดไทย เรื่องสาธารณสมบัติของแผ่นดินว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกันโดยสภาพย่อมเป็นทรัพย์สินที่จะใช้หรือจัดการได้โดยมีขอบเขตจำกัด เพราะการใช้และจัดการจะต้องมุ่งรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ร่วมกันของประชาชน จะคัดรอนสิทธิของประชาชนได้เฉพาะ เป็นกรณีชั่วคราวหรือบางส่วน บางก่อนตามสมควร ทั้งนี้คงแล้วแต่ข้อเท็จจริง เป็นเรื่อง ๆ ไป

๒. การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ที่เกิดจากผู้นุกรุก

๒.๑ ให้นายอำเภอประจำอำเภอให้ประชาชนเข้าใจความหมายของคำว่า "สาธารณสมบัติของแผ่นดิน" ซึ่งหมายถึงทรัพย์สินของแผ่นดิน ทั้งที่เป็นสิ่งหาปริมาณหรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

-ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

-ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นค้ำว่า ที่รายคิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

-ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นค้ำว่า ป้อม และโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์

นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ทั้งนี้ นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่เฉพาะกรณีที่ไม่มีความหมายกำหนดให้อำนาจหน้าที่ดังกล่าว เป็นของหน่วยงานหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่น เช่น ผู้อำนวยการทางหลวง มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาทางหลวงประเภทต่าง ๆ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๕ สุขาภิบาลมีหน้าที่รักษาทางบก ทางน้ำ ในเขตสุขาภิบาล ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๕๕ เทศบาลมีหน้าที่ดูแลรักษาทางบก ทางน้ำ ภายในเขตเทศบาลตามมาตรา ๒๐ (๒) มาตรา ๕๓ (๑) และมาตรา ๕๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ เป็นต้น

๒.๒ ให้อำเภอชี้แจงให้ประชาชนเห็นความสำคัญของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นค้ำว่า การที่ทางราชการจัดให้มีที่ดินสาธารณประโยชน์สำหรับประชาชนใช้ร่วมกันนั้น เพราะคาดว่าในอนาคตเมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น จำนวนของประชาชนก็จะมีเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขยายเมืองออกไป เมื่อถึงเวลานั้นแล้ว จะไม่มีที่ดินสาธารณประโยชน์สำหรับให้สาธารณชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒๕๓/๒๔๕๑ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๑

๒.๓ กรณีที่มีผู้บุกรุกครอบครองทำประโยชน์โดยมิชอบในที่ดินอันเป็น
 สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่ง
 ให้ผู้บุกรุกออกจากที่ดินดังกล่าวได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ
 ลักษณะปกครองท้องที่ ฯ หากไม่ยอมออกจากที่ดิน ก็อาจมีความผิดฐานชกคำสั่งเจ้าพนักงาน
 (คำพิพากษาฎีกา ที่ ๒๖๕/๒๔๕๖) ถ้ามีการทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้
 ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ที่ไว้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ อาจมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์
 ตามมาตรา ๓๖๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๓. การแก้ไขปัญหการบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์กรณีเกิดจากการปฏิบัติงาน
 ของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรักษา และระเบียบ คำสั่ง กฎหมาย

๓.๑ ให้นายอำเภอเอาใจใส่เกี่ยวกับการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติ
 ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ
 ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ โดยให้ความสำคัญแก่การป้องกันมากกว่าการแก้ไข
 ปัญหาภายหลัง หากมีราษฎรบุกรุกเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวโดยมิชอบแล้ว ให้รีบดำเนินการ
 แก้ไขทันทีก่อนที่ปัญหาจะเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนกำชับให้กำนันปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ
 ของแผ่นดินตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ ให้นายอำเภอมอบหมาย
 ให้สภาตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ใหญ่บ้าน ช่วยเหลือนายอำเภอและกำนันดูแลรักษาที่ดิน
 สาธารณประโยชน์ด้วย โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และหมั่นประชุม
 แนะนำ กำชับ และสั่งการให้ถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒ อำเภอต้องให้ความสำคัญแก่กรณีที่มีปัญหาข้อพิพาท เรื่องร้องเรียนหรือ
 ข้อขัดแย้ง เกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน โดยให้ดำเนินการ
 ให้ถึงที่สุด หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รายงานจังหวัดช่วยเหลือ ถ้ายังไม่สามารถดำเนินการ
 ได้อีก ให้รายงานกระทรวงมหาดไทยพิจารณา วินิจฉัยสั่งการต่อไป

จึงเรียนมา เพื่อขอใ้โปรดดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ให้จังหวัดและอำเภอร่วมมือกันแก้ไขปัญหการบุกรุกที่ดินตามแนวทาง
 พอสังเขยที่กำหนดไว้ข้างต้นโดยเคร่งครัด และให้ถือเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงมหาดไทย
๒. ให้จังหวัดและอำเภอรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหที่ดิน
 อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามแบบ ทส.๑ ทส.๒ ทส.๓ และ
 ทส.๔ ซึ่งส่งมาพร้อมนี้ โดยให้รายงานเป็นง อก ๆ ละ ๓ เดือน รวมปีละ ๔ งอก

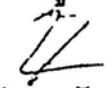
สำหรับอำเภอให้ใช้แบบ ทส.๑ ทส.๒ รายงานจังหวัด และจังหวัดใช้แบบ ทส.๓ ทส.๔
รายงานกระทรวงมหาดไทยภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนมกราคม เมษายน กรกฎาคม และ
ตุลาคม เป็นประจำ สำหรับวงแรกให้จังหวัดรายงานกระทรวงมหาดไทยภายในวันที่
๑๕ มกราคม ๒๕๒๕

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เสน่ห์ วัฒนาศร
(นายเสน่ห์ วัฒนาศร)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
กองปกครองท้องถิ่น
โทร. (๐๒) ๒๒๒๕๔๔๔๔

สำเนาถูกต้อง

(นายวสันต ชันทอง)
เจ้าหน้าที่บริหารงานที่กิน ๖

หน้าว่าง

เอกสารประกอบการสัมมนาปัญหาที่ 4

หน้าว่าง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....กองออกเอกสารสิทธิ ฝ่ายออกหนังสือสำคัญ โทร 2239371
ที่ มท.0625/ 1147 วันที่ 26 สิงหาคม 2537
เรื่องน.ส.3 ก. ค้างแจก.....

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

1. เรื่องเดิม

กรมประชาสัมพันธ์ ๓๓ มีหนังสือแจ้งต่ออธิบดีกรมที่ดิน ขอให้พิจารณายกเลิกเรื่องเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ที่ค้างแจกในเขตนิคมสร้างตนเอง ที่จังหวัดระยอง ของแก่น นครสวรรค์ ประจวบคีรีขันธ์ สกลนคร และอุดรธานี รวม 6 จังหวัด 8 นิคม สาเหตุเนื่องจากราษฎรไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ครอบคลุมว่า เมื่อกยกเลิกแล้วราษฎรผู้ครอบครองที่ดินอยู่ก็ทำขึ้นสมัครเป็นสมาชิกนิคม ฯ และปฏิบัติตามขั้นตอนการออกหนังสือแสดงการทาบระยะ (น.ค.3) แล้วนำไปขอออก น.ส.3 ต่อไป

2. ข้อเท็จจริง

2.1 กรมประชาสัมพันธ์แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมาตามบันทึก

ที่ มท 0705/32849 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2535 ที่ มท 0705/41667 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2535
ที่ มท 0705/43099 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2535 ที่ มท 0705/46426 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2535
ที่ มท 0705/55729 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2535 ที่ มท 0705/31118 ลงวันที่ 30 เมษายน 2535
ที่ มท 0705/59074 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2535 และ ที่ มท 0705/78420 ลงวันที่ 24 กันยายน 2535
ตามลำดับว่า ตามที่กรมที่ดินได้จัดทำมีการเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. แก่ราษฎรในเขตนิคมสร้างตนเอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา ปรากฏว่า มีราษฎรผู้มาเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ทั่วไปติดต่อขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกนิคม ฯ เพื่อดำเนินการออกหนังสือแสดงการทาบระยะ (น.ค.3) แล้วนำไปขอออก

น.ส.3 ก. รวมทั้งสาเหตุอื่นๆหลายประการ เป็นเหตุให้ น.ส.3 ก. ค้างแจกอยู่จำนวนมาก กรมประชาสงเคราะห์จึงได้ประสานงานกับจังหวัด เพื่อสั่งให้นิคมสร้างตนเองตรวจสอบรายชื่อเจ้าของที่ดิน ดังกล่าว.ปรากฏว่านิคม ๆ ที่มี น.ส.3 ก. ค้างแจก ได้แก่

2.1.1 นิคมสร้างตนเองอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง จำนวน 146 แปลง

2.1.2 นิคมสร้างตนเองเขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์และอำเภอเขาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2,079 แปลง

2.1.3 นิคมสร้างตนเองตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ อำเภอตากสี จำนวน 177 แปลง และอำเภอตากฟ้า จำนวน 1,555 แปลง

2.1.4 นิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 925 แปลง

2.1.5 นิคมสร้างตนเองลำน้ำอูน จังหวัดสกลนคร จำนวน 546 แปลง

2.1.6 นิคมสร้างตนเองรัตนัง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 533 แปลง

2.1.7 นิคมสร้างตนเองเชียงคิน จังหวัดอุดรธานี อำเภอเมือง จำนวน 375 แปลง อำเภอหนองวัวซอ จำนวน 1,215 แปลง และอำเภอหนองบัวลำภู จำนวน 479 แปลง

2.1.8 นิคมสร้างตนเองห้วยหลวง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3,165 แปลง

2.2 สำหรับสาเหตุที่ น.ส.3 ก. ค้างแจก สรุปได้ ดังนี้

2.2.1 เป็นสมาชิกนิคม ๆ ซึ่งได้รับ น.ค.3 แล้ว แต่มิได้นำไปขอรับ น.ส.3 ก. และบางรายนำไปขอรับ น.ส.3 ก. และบางรายนำไปขอออกโฉนดที่ดิน

2.2.2 เป็นสมาชิกนิคม ๆ แต่ยังไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ จึงยังไม่สามารถ ออก น.ค.3 ให้ได้ ไม่ยื่นคำร้องเพื่อขอออก น.ค.3 หรืออยู่ระหว่างขอออก น.ค.3

2.2.3 ไม่สมัครเป็นสมาชิกนิคม ๆ หรือไม่มียุทธสมบัติที่จะสมัครเป็นสมาชิกนิคม ๆ เช่น เป็นเด็กชาย หรือเด็กหญิง

2.2.4 ที่ดินได้มีการเปลี่ยนการถือครองและบางรายได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว

2.2.5 หลักฐานรูปแผนที่ไม่ตรงกับผู้แจ้งเดินสำรวจ

2.2.6 ครอบครองที่ดินเกิน 50 ไร่ เกินอำนาจอธิปไตยกรมประชาสงเคราะห์

2.2.7 ชื่อไม่ตรงกัน เช่น สามีเป็นสมาชิกนิคม ๆ ภรรยาไม่เดินสำรวจ

2.3 สำหรับการเดินสำรวจ ๆ ออก น.ส.3 ก. ในเขตนิคมสร้างตนเอง มีรายละเอียด ความเป็นมา ดังนี้

2.3.1 ในการเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. โดยหลักการและแนวทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ จะไม่เข้าไปดำเนินการในเขตพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสหกรณ์ หรือนิคมสร้างตนเองของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีความหมายใช้บังคับโดยเฉพาะแล้วโดยเด็ดขาด เว้นแต่จะมีการร้องขอ จากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย (ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0609/5963 ลงวันที่ 15 เมษายน 2519)

2.3.2 ในการประชุมร่วมเพื่อพิจารณาการออกเอกสารสิทธิในนิคมสร้างตนเอง ระหว่างกรมที่ดินกับกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2522 ที่ประชุมได้มีมติตกลงในหลักการ ดังนี้

2.3.2.1 กรมประชาสัมพันธ์จะขอความร่วมมือจากกรมที่ดินทำการ เดินสำรวจเพื่อออก น.ส.3 ก. ในเขตนิคมสร้างตนเองให้แก่ราษฎรที่ครอบครองที่ดินในลักษณะมือเปล่า และกรมประชาสัมพันธ์จะได้อาศัยหลักฐานแผนที่ในการเดินสำรวจนั้น บรรจुरาษฎรเข้าเป็นสมาชิกนิคม ฯ และออกหนังสือแสดงการทาบประโยชน์ (น.ค.3) นำไปแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อออก น.ส.3 ก. ต่อไป

2.3.2.2 การที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะออก น.ส.3 ก. ให้แก่ราษฎรตาม ข้อ 2.3.2.1 ได้ ก็ต่อเมื่อได้มีหนังสือแสดงการทาบประโยชน์ (น.ค.3) ไปแสดงเท่านั้น

2.4 บันทึกกองออกเอกสารสิทธิ ที่ มท 0625/966 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2537

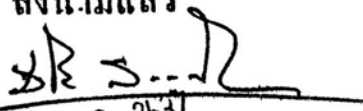
เสนอเรื่องต่ออธิบดีกรมที่ดิน กรณี หนังสือพิมพ์ดาวสยาม ฉบับลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2537 รายงานข่าวว่า นายโรสภ เพชรสว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ ประธานอนุกรรมการการปกครอง ซึ่งได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการการปกครองให้ไปตรวจสอบกรณีชาวบ้านนิคมสร้างตนเองลักษณะกอง ^{1850 1/มค} _{2982 1/16} จังหวัดนครราชสีมา และนิคมสร้างตนเองอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ร้องเรียนว่ายังมิได้รับ น.ค.3

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า นิคม ฯ ดังกล่าวมี น.ส.3 ก. ค้างแจกจำนวนมาก เนื่องจาก ราษฎรยังไม่นำ น.ค.3 มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ กรมประชาสัมพันธ์ได้ขอให้กรมที่ดินยกเลิก น.ส.3 ก. ที่ค้างแจกดังกล่าว ซึ่งอธิบดีกรมที่ดิน (โดยนายมีชัย สมบูรณ์ รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน) ได้โปรด เห็นชอบตามความเห็นของกองออกเอกสารสิทธิว่า ควรแจ้งให้จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์ ประสานงานไปยังหัวหน้านิคม ฯ เพื่อให้ดำเนินการสำรวจที่ดินในเขตนิคม ฯ ที่ราษฎรนำเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ไปได้แล้ว แต่ผู้นำเดินสำรวจ ฯ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 เสร็จแล้วให้จังหวัดพิจารณาให้ความเห็นผลการสำรวจแต่ละรายว่าสมควรดำเนินการยกเลิกเรื่องเดินสำรวจ ฯ หรือไม่ เพียงขาด และแจ้งผลการพิจารณาให้กรมที่ดินทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

3. ความเห็น

กองออกเอกสารสิทธิพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่กรมที่ดินเข้าไปเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ในเขตนิคมสร้างตนเองของกรมประชาสัมพันธ์ที่นครราชสีมา นั้น เนื่องจากกรมประชาสัมพันธ์และกรมที่ดินได้ประชุมร่วมกัน เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2522 และมีมติตกลงในหลักการพอสรุปได้ว่า กรมประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากกรมที่ดินให้เข้าไปเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ในเขตนิคม ๆ ต่าง ๆ ให้แก่ราษฎรที่ครอบครองที่ดินอยู่ก่อน แล้วกรมประชาสัมพันธ์จะอาศัยหลักฐานแผนที่ในการเดินสำรวจนั้น บรรจุนามราษฎรดังกล่าวเข้าเป็นสมาชิกนิคม และออกหนังสือแสดงการทนายประโยชน์ (น.ค.3) ให้เพื่อนำไปปรับ น.ส.3 ก. จากพนักงานเจ้าหน้าที่ สำหรับสาเหตุที่ น.ส.3 ก. ในเขตนิคม ๆ ทั้ง 8 แห่ง ค้างแจกจำนวนมาก ปัญหาส่วนใหญ่เนื่องจากราษฎรไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์ได้ขอให้กรมที่ดินยกเลิก น.ส.3 ก. ที่ค้างแจกดังกล่าว นั้น เห็นควรแจ้งให้จังหวัดที่นิคมสร้างตนเองตั้งอยู่ประสานงานไปยังหัวหน้านิคม ๆ เพื่อให้ดำเนินการสำรวจที่ดินในเขตนิคม ๆ ที่ราษฎรนำเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ไปแล้ว แต่ผู้นำเดินสำรวจ ๆ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 เสร็จแล้วให้จังหวัดพิจารณาให้ความเห็นผลการสำรวจแต่ละรายว่า สมควรดำเนินการยกเลิกเรื่องเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. หรือไม่ เพียงใด แล้วแจ้งผลการพิจารณาให้กรมที่ดินทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ทำนองเดียวกับเรื่อง น.ส.3 ก. ค้างแจกในเขตนิคมสร้างตนเองลาคะคอง และนิคมสร้างตนเองบ้านกรวด ซึ่งอธิบดีได้โปรดเห็นชอบแล้ว ตามบันทึกกองออกเอกสารสิทธิที่ มท 0625/966 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2537

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วยขอได้โปรดลงนามในหนังสือถึงจังหวัดขอนแก่น นครสวรรค์ ประจวบคีรีขันธ์ สกลนคร และจังหวัดอุดรธานี รวม 6 ฉบับ ที่แนบมาพร้อมนี้

เห็นชอบ
ลงนามแล้ว

12.9 ต.ค. 2537
(นางมีชัย สมบูรณ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

(นายไพรัช ยิ่งรอต)
เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน & ปฏิบัติหน้าที่
ผู้อำนวยการ กองออกเอกสารสิทธิ

4กหนังสือสำคัญ ๒
839
26 พ.ค. 55

เลขรับ 250069๑๙
วันที่ 25 พ.ค. 55

บันทึกข้อความ

เวลา
ของเขตเทศบาลเมือง
วันที่ 3569
วันที่ 25 พ.ค. 2535
เวลา 25 พ.ค.

จ.นราธิวาส กรมประชาสงเคราะห์ กองนิคมสร้างตนเอง โทร.2823807
ที่ มท 0705/ 31118 วันที่ 30 เมษายน 2535
เรื่อง น.ส.3 ก. ก้างแปก

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ตามที่กรมที่ดินได้จัดให้มีการเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ให้ราษฎรในเขตนิคมสร้างตนเองไปแล้ว ตั้งแต่ปี 2521 เป็นต้นมา ปรากฏว่า มีราษฎรผู้นำเดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ไร่จำนวนมาก ไม่มีติดต่อขอสมัคร เข้าเป็นสมาชิกนิคมเพื่อดำเนินการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ก.3) แล้วนำไปขอออก น.ส.3 ก. ซึ่งเรื่องนี้กรมประชาสงเคราะห์ได้เคยประสานงานกับกรมที่ดิน ตามบันทึก ที่ 0712/จ.77163 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2526 และกรมที่ดินได้มีหนังสือแจ้งจังหวัดต่าง ๆ ทราบและแจ้งเจ้าพนักงานที่ดิน เจ้าหน้าที่บริหาร งานที่ดินอำเภอและกิ่งอำเภอได้ทราบ เพื่อชี้แจงให้ราษฎรได้ทราบต่อไป ตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท 0609/2/ว.25507 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2526 ปัจจุบันเวลาได้ล่วงเลยมานานแล้ว ปรากฏว่า มี น.ส.3 ก. ก้างแปกอยู่ตามสำนักงานที่ดินอำเภอ ในเขตนิคมเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสมาชิกนิคมได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ก.3) ไปแล้ว แต่ไม่นำไปแลกรับ น.ส.3 ก. หรือบางรายนำไปออกโฉนดที่ดิน หลักฐานรูปแผนที่ ไม่ตรงกับผู้แจ้งเดินสำรวจ ไม่มีคุณสมบัติที่จะสมัครเป็นสมาชิกนิคม เช่น เป็นเด็กชาย, เด็กหญิง ที่ดินได้มีการ เปลี่ยนการถือครองและบางรายได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว เหล่านี้เป็นต้น และไม่สมัครเป็นสมาชิกนิคม เป็นเหตุให้มี น.ส.3 ก. ก้างแปก

เรื่องนี้ กรมประชาสงเคราะห์ได้ประสานงานกับจังหวัด เพื่อสั่งให้นิคมสร้างตนเองตรวจสอบ รายชื่อเจ้าของที่ดินที่เดินสำรวจออก น.ส.3 ก. ไร่ แต่ไม่สมัครเข้าเป็นสมาชิกนิคม จนเป็นเหตุให้ออกหนังสือ แสดงการทำประโยชน์ (น.ก.3) ไม่ได้ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในทางที่เห็นสมควร

บัดนี้ จังหวัดอุดรธานี แจ้งกรมประชาสงเคราะห์ว่า นิคมสร้างตนเองโนนสัง จังหวัดอุดรธานี ได้ประสานงานกับสำนักงานที่ดินโนนสังแล้ว มี น.ส.3 ก. ก้างแปก 408 ราย ที่ดิน 533 แปลง แยกได้ดังนี้-

1. เปลี่ยนการถือครอง จำนวน 141 ราย ที่ดิน 167 แปลง
2. ถึงแก่กรรมก่อนได้รับ น.ก.3 จำนวน 45 ราย ที่ดิน 74 แปลง
3. กรอบครองที่ดินเนื้อที่เกิน 50 ไร่ จำนวน 11 ราย ที่ดิน 13 แปลง
4. ยังไม่มาสมัครเป็นสมาชิกนิคม จำนวน 23 ราย ที่ดิน 27 แปลง
5. มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนที่จะสมัครเป็นสมาชิกนิคม จำนวน 16 ราย ที่ดิน 17 แปลง

- 6. ชื่อไม่ตรงกัน สามีเป็นสมาชิกนิคม ภรรยานำสำรวจแทน จำนวน 11 ราย ที่ดิน 16 แปลง
- 7. หมายเลขแปลงที่ดินและเนื้อที่ไม่ตรงกับที่อธิบดีอนุญาตไว้ จำนวน 44 ราย ที่ดิน 63 แปลง
- 8. มีหนี้สินเงินทุนหมุนเวียนค้างชำระ จำนวน 9 ราย ที่ดิน 17 แปลง
- 9. มีอายุการเป็นสมาชิกนิคมยังไม่ครบ 5 ปี จำนวน 107 ราย ที่ดิน 139 แปลง

ปรากฏรายละเอียดตามสำเนาหนังสือจังหวัดอุดรธานี พร้อมบัญชีรายชื่อราษฎรที่ส่งมาพร้อมบันทึกนี้

กรมประชาสงเคราะห์ได้พิจารณาเห็นว่า เมื่อราษฎรผู้นำเดินสำรวจออก น.ส.๓ ก. ไร่ ได้เปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดิน, ถึงแก่กรรม, ครอบครองที่ดินเนื้อที่เกิน 50 ไร่ เกินอำนาจอธิบดี กรมประชาสงเคราะห์, ไม่สมัครเป็นสมาชิกนิคม และไม่มีคุณสมบัติที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกนิคม ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น ก็เห็นสมควรยกเลิก น.ส.๓ ก. ค้างแจกต่อไป และเมื่อยกเลิกเรื่องออก น.ส.๓ ก. แล้ว ราษฎรผู้ใดที่ครอบครองที่ดินอยู่ก็ให้ยื่นสมัครเข้าเป็นสมาชิกนิคม และดำเนินการตามขั้นตอนการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ก.๓) แล้วนำไปขอรังวัดออก น.ส.๓ ค่อยไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลการพิจารณาเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ กรมประชาสงเคราะห์ทราบด้วย.

Om Tam

(นายอุดม วัฒนศิริ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

๐๖.๓

พ.๖๕๓๓.

[Handwritten signature]

(นายสมศักดิ์ เอี่ยมไชยสง)
เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน 8 ปฏิบัติหน้าที่
ผู้อำนวยการกองออกเอกสารสิทธิ

๐๖. 3/4

พ.๖๕๓๓

b.t

26 พค 35

ความสัมพันธ์ของนโยบาย และเป้าหมายประจำปีงบประมาณ 2538 ของ ส.ป.ก.

กับนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

1. แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

- เร่งดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรได้เป็นเจ้าของที่ดิน หรือมีหลักประกันในที่ดินมากยิ่งขึ้น ตามนโยบายส่งเสริมการกระจายการถือครองทรัพย์สิน เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันในที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ด้านที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- จำแนกป่าสงวนแห่งชาติที่มีสภาพเสื่อมโทรม เพิกถอนสภาพป่าเสื่อมโทรม และให้กรรมสิทธิ์ที่ดินแก่เกษตรกร ตามขบวนการปฏิรูปที่ดินของประเทศ ตามนโยบายการแก้ปัญหาความยากจนในชนบทด้านที่ดินทำกิน
- เร่งรัดการแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรม ตามขบวนการปฏิรูปที่ดินของประเทศ ตามนโยบายการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติด้านทรัพยากรป่าไม้
- แก้ปัญหาไร่ที่ทำกิน โดยเร่งรัดการปฏิรูปที่ดิน เน้นการกระจายสิทธิควบคู่ไปกับการพัฒนาทั้งในที่ดินของรัฐและเอกชน ตามนโยบายการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ด้านทรัพยากรที่ดิน

2. นโยบายของรัฐบาล

- เร่งรัดการปฏิรูปที่ดิน และการออกเอกสารสิทธิ เพื่อกระจายสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ และเกษตรกรที่ครอบครอง ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐ ประเภทต่าง ๆ โดยจะปรับปรุงกลไกบริหาร และการจัดการของรัฐ ตลอดจน จัดสรรงบประมาณให้สามารถครอบคลุมพื้นที่ได้โดยเฉลี่ยปีละประมาณ 4 ล้านไร่
- เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำในไร่นา ตลอดจนการกระจายการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก พัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำในลุ่มน้ำต่าง ๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรกรรม
- ปรับปรุงคุณภาพของเกษตรกร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยเน้นการฝึกอบรม และมีอาชีพให้แก่เกษตรกร ชุมชนเกษตรกร และแม่บ้านเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง

3. แนวทางการดำเนินการปฏิรูปที่ดินประจำปี 2538

3.1 ทิศทาง

3.1.1 เพิ่มปริมาณงานการสำรวจรังวัดและจัดที่ดินมากขึ้น โดยการสำรวจรังวัดเพิ่มเป้าหมายจาก 8 ล้านไร่ในปี 2537 เป็น 10 ล้านไร่ และการจัดที่ดินจัดทำเอกสารสิทธิ เพิ่มเป้าหมายจาก 6 ล้านไร่ ในปีงบประมาณ 2537 เป็น 8 ล้านไร่ เพื่อให้การช่วยเหลือราษฎร (ที่บุกรุกทำกินอยู่ในที่ของรัฐ) สามารถแล้วเสร็จได้ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

3.1.2 ขยายบริการสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น อาทิ เส้นทางคมนาคมสายหลักทางด้า เลี้ยงผลผลิตแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในแปลงเกษตรกรรม น้ำกินน้ำใช้ ฯลฯ เพื่อรองรับการประกอบอาชีพ/อยู่อาศัยของราษฎรที่ได้รับการจัดที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินใหม่ โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมซึ่งขาดแคลนบริการของรัฐอยู่เดิม

3.1.3 จัดหาที่ดินโดยการซื้อที่ดินเอกชน เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่เรียกร้องที่ดินและต้องการอพยพออกจากเขตอนุรักษ์ เขตต้นน้ำลำธาร กลับภูมิลำเนาเดิมรวมถึงผู้เช่า แรงงานรับจ้างทางการเกษตรที่ไร้ที่ทำกิน ซึ่งประสงค์จะทำการเกษตร

3.1.4 ขยายความช่วยเหลือด้านสินเชื่อ เพื่อพัฒนารายได้ และปรับปรุงโครงสร้างการผลิตไปสู่เกษตรกรรมรายเล็กที่ถือครองที่ดินไม่เกิน 10 ไร่ (และไม่ปลูกพืชที่มีปัญหาราคาผลผลิต เช่น ข้าว มันสำปะหลัง กาแฟ ฯลฯ)

3.1.5 ประสานงานกรมป่าไม้ เพื่อส่งเสริมการปลูกป่า ปลูกไม้โตเร็ว ไม้เศรษฐกิจ ในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงสนับสนุนโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ

ผลการจัดตั้ง ประเภทการจัดตั้ง ในเขตบัญชีจัดตั้งเพื่อเกณฑ์การรวม
 ปี 2518 ถึง 29 สิงหาคม 2537

ประเภท	ผลการจัดตั้ง		ผลการจัดตั้ง		ผลการจัดตั้ง		ผลการจัดตั้ง	
	ปี 2518 - 29 ส.ค. 37	ปี 2518 - 29 ส.ค. 37	ปี 2518 - กันยายน 2535	ปี 2518 - กันยายน 2535	ปี 2537 (ค. 36-29 ส.ค. 37)	ปี 2537 (ค. 36-29 ส.ค. 37)	ปี 2537 (ค. 36-29 ส.ค. 37)	ปี 2537 (ค. 36-29 ส.ค. 37)
รวมทั้งหมด	14,785,563	769,613	3,302,267	181,270	4,536,724	230,834	6,946,572	357,509
งบดำเนินงาน	1,946,203	79,860	640,394	28,282	724,080	28,742	581,729	22,836
งบลงทุน	332,267	11,823			117,763	4,493	214,504	7,330
งบการเงิน	3,511,071	219,734	771,353	44,008	1,130,961	69,960	1,608,757	105,766
งบกำไรสุทธิ	7,075,617	356,406	1,703,609	99,175	1,573,256	81,590	3,798,752	175,641
งบกำไรสุทธิ	1,920,405	101,790	186,911	9,805	990,664	46,049	742,830	45,936

ภาค/จังหวัด	ผลงานจัดตั้ง				ผลงานจัดตั้ง			
	รวมตั้งแต่ปี 2518 - 29 ส.ค. 37		ตั้งแต่ปี 2518 - ก.ย. 2535		ปีงบประมาณ 2536		ปีงบประมาณ 2537(ถึง 29 ส.ค. 37)	
	ไร่	บาท	ไร่	บาท	ไร่	บาท	ไร่	บาท
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	332,267	11,823	0	0	117,763	4,493	214,504	7,330
1 จันทบุรี	63,866	2,083			37,128	1,301	26,738	782
2 ชลบุรี	61,851	1,923			60,933	2,397	61,851	1,923
3 ตราด	172,755	6,515			19,702	795	111,822	4,118
4 ระยอง	33,795	1,302					14,093	507
ภาคเหนือ	3,511,071	219,734	771,353	44,008	1,130,961	69,960	1,608,757	105,766
1 กำแพงเพชร	555,338	23,564	62,553	3,086	197,772	9,534	295,013	10,944
2 เชียงราย	234,388	23,137	32,581	2,947	34,674	3,500	167,133	16,690
3 เชียงใหม่	89,076	11,784	14,070	2,758	8,199	1,108	66,807	7,918
4 ตาก	48,974	1,962			1,408	97	47,566	1,865
5 นครสวรรค์	673,039	28,544	119,736	4,315	301,131	13,173	252,172	11,056
6 น่าน	119,652	18,054	30,134	4,808	25,138	3,876	64,380	9,370
7 พะเยา	128,242	16,170	7,727	802	71,180	9,113	49,335	6,255
8 พิษณุโลก	269,317	13,980	224,830	11,766	43,281	2,145	1,206	69
9 หนองบัวลำภู	55,342	2,940			806	95	54,536	2,845
10 เพชรบูรณ์	640,420	25,554	63,428	2,401	241,512	8,433	335,480	14,720
11 แพร่	56,708	7,527	10,852	828	14,416	1,570	31,440	5,129

ภาค/จังหวัด	ผลงานจัดตั้ง				ผลงานจัดตั้ง			
	จำนวนตั้งปี 2518 - 29 ส.ค.37		จำนวนตั้งปี 2518 - ค.ย. 2535		จำนวนตั้งปี 2536		จำนวนตั้งปี 2537(ถึง 29 ส.ค.37)	
	ไร่	บาท	ไร่	บาท	ไร่	บาท	ไร่	บาท
12 นครราชสีมา	11,486	2,562			1,625	437	9,861	2,125
13 ลำปาง	74,862	10,717			27,604	4,752	47,258	5,965
14 ลำพูน	55,408	6,501			40,177	4,507	15,231	1,994
15 สุโขทัย	153,872	8,842	60,240	3,464	19,649	1,440	73,983	3,938
16 อุดรธานี	20,318	2,139	12,435	1,249			7,883	890
17 อุทัยธานี	324,629	15,757	132,767	5,584	102,389	6,180	89,473	3,993
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7,075,617	356,406	1,703,609	99,175	1,573,256	81,590	3,798,752	175,641
1 กาฬสินธุ์	178,582	10,437	30,105	2,752	72,102	4,227	76,375	3,658
2 ขอนแก่น	362,162	18,839	15,308	1,074	91,119	5,286	235,735	12,679
3 ชัยภูมิ	697,530	26,843	193,614	9,716	215,660	7,779	288,256	9,348
4 นครพนม	162,547	6,882	31,575	2,018	27,368	1,140	103,604	3,724
5 นครราชสีมา	761,789	36,790	236,878	12,974	161,486	8,282	363,425	15,534
6 บุรีรัมย์	283,324	21,587	125,011	9,028	67,239	5,553	91,074	7,006
7 มหาสารคาม	68,185	4,560	12,934	842	5,727	901	49,524	2,817
8 บุคคาร	88,176	5,195			14,833	1,008	73,343	4,187
9 ยโสธร	126,729	5,005			21,942	885	104,787	4,120

ภาค/จังหวัด	ผลงานจัดตั้ง		ผลงานจัดตั้ง		ผลงานจัดตั้ง		ผลงานจัดตั้ง	
	2518 - 29 ส.ค. 37		2518 - ก.ย. 2535		2536		2537(ถึง 29 ส.ค. 37)	
	ไร่	บาท	ไร่	บาท	ไร่	บาท	ไร่	บาท
10 ไร่ขิงเอด	426,155	22,686	227,797	10,010	120,384	7,070	77,974	5,606
11 เลบ	186,720	9,986			105,247	5,809	81,473	4,177
12 ศรีสะเกษ	457,207	33,197	314,160	21,344	36,861	3,300	106,186	8,553
13 สกลนคร	277,917	13,469			24,664	1,260	253,253	12,209
14 สุรินทร์	402,089	27,414	253,134	16,373	55,919	4,365	93,036	6,676
15 พงษ์คาย	322,492	14,376	45,216	2,754	68,871	3,024	208,405	8,598
16 พงษ์บาลุก	276,063	12,827					276,063	12,827
17 อุดรธานี	1,135,276	47,617	58,200	3,416	318,200	13,875	758,876	30,326
18 อุบลราชธานี	819,577	35,362	159,677	6,874	165,634	7,826	694,266	20,662
19 อ่างทอง	63,097	3,334					63,097	3,334
ภาคใต้	1,920,405	101,790	186,911	9,805	990,664	46,049	742,830	45,936
1 กระบี่	208,636	9,129	27,298	1,430	62,786	2,572	118,552	5,127
2 ชุมพร	233,241	12,536	97,525	5,061	93,365	4,868	62,351	2,607
3 ศรีวิ	186,740	10,861			103,319	4,676	83,421	6,185
4 นครศรีธรรมราช	150,091	10,343			47,540	3,240	102,551	7,103
5 นราธิวาส	11,621	1,099					11,621	1,099
6 ปัตตานี	9,069	1,220			6,013	670	3,036	550
7 พังงา	61,824	2,935			7,599	370	54,225	2,565

ผลการพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการการปกครอง

สภาผู้แทนราษฎร

เกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๑. เรื่องการรุกป่าและที่สาธารณะโครงการภูเรือวโนทยาน

เมื่อวันที่ ๓๑ เมษายน ๒๕๓๗ นายอรรถสิทธิ์ ทวีพลสิทธิ์ เลขานุการ คณะกรรมการ ได้เสนอเรื่อง การรุกป่าและที่สาธารณะโครงการภูเรือวโนทยานต่อ คณะกรรมการการปกครอง เพื่อพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงเนื่องจากได้มีหนังสือพิมพ์ รายวันหลายฉบับได้ลงพาดหัวข่าวกรณีโครงการภูเรือวโนทยานติดต่อกันหลายวันระบุว่ามีการออกเอกสารสิทธิ นส. ๓ โดยมิชอบด้วยกฎหมายโดยการออกเอกสารสิทธิของโครงการ ภูเรือวโนทยานได้ทับเขตป่าสงวนแห่งชาติและรุกที่สาธารณะประมาณ ๖,๐๐๐ ไร่ ซึ่งการ เสนอข่าวดังกล่าวต่อสาธารณชนทำให้เป็นที่เสียหายต่อทางการและภาพพจน์การปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่โดยมิชอบ

ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการการปกครอง ได้พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงโดยการเชิญบุคคล ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงและเรียกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณา รวมทั้ง คณะกรรมการได้เดินทางไปตรวจสอบสภาพข้อเท็จจริงในพื้นที่และร่วมประชุม กับผู้ว่าราชการจังหวัดเลยและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่จังหวัดเลย ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ข้อเท็จจริงสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. การรุกป่าและทำประโยชน์ในพื้นที่บริเวณภูหมี่และภูชันาก

ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (พันตรี สิโรตน์ สุวรรณาคิน) ได้ไปตรวจ ราชการท้องที่ในพื้นที่อำเภอภูเรือและอำเภอด่านซ้ายพบว่า มีการตัดถนนบริเวณภูหมี่-ภูชันาก ได้สั่งการให้อำเภอภูเรือและอำเภอด่านซ้ายตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายงานผลให้ทราบ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ สรุปได้ดังนี้

๑.๑ พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในบริเวณบ้านท่ามะขามป้อม ตำบลร่องจิก อำเภอภูเรือ และบ้านหัวฝาย ตำบลโพนสูง อำเภอด่านซ้าย

๑.๒ ผู้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว คือ บริษัท เพชรบุรีเรียลเอสเตทส์ จำกัด ซึ่งรับซื้อที่ดินจากราชวร โดดมมีเอกสารสิทธิ์ นส. ๓ ก. ดังนี้

๑.๒.๑ ในเขตพื้นที่อำเภอภูเรือ จำนวน ๘๑ ไร่ จำนวน ๘๖ แปลง เป็นเนื้อที่ ๘,๒๕๑-๓-๒๑ ไร่ และได้ครอบครองและทำประโยชน์นอกหลักฐาน นส. ๓ อีก ประมาณ ๒๐๐ ไร่

๑.๒.๒ ในเขตพื้นที่อำเภอด่านซ้าย จำนวน ๕๕ ไร่ ๖๗ แปลงมี เนื้อที่ประมาณ ๒,๒๘๒-๑-๕๓ ไร่

หนังสือรับรองการทำประโยชน์ นส. ๓ ดังกล่าวเป็น นส. ๓ ก. ที่ออก โดยกรมสำรวจจำนวน ๑๖ แปลงเนื้อที่ประมาณ ๒๖๗-๑-๓๐ ไร่ และออกโดยคำขอเฉพาะราช จำนวน ๑๘๗ แปลงเนื้อที่ประมาณ ๖,๒๒๖-๓-๘๘ ไร่

๑.๒.๓ ส่วนพื้นที่ที่บริษัทฯ ได้ครอบครองและทำประโยชน์นอกจากหลักฐาน นส. ๓ ก. ประมาณ ๒๐๐ ไร่ มีการบุกรุกถางป่าเพื่อทำทางขึ้นไปบนภูมีระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร กว้าง ๕ เมตร อำเภอภูเรือได้ร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนจับกุมผู้กระทำความผิด ดำเนินคดี ๒ คน คือนายทองใบ โคตะเพชร กับนายเฉลียว พรหมรักษา และศาลพิพากษา เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๓๕ ให้ลงโทษจำคุกคนละ ๑ ปี ๖ เดือน ปรับคนละ ๒๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกรอไว้มีกำหนด ๒ ปี

๓. การดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ การตรวจสอบเขตป่า

สำนักงานป่าไม้เขต สำนักงานป่าไม้จังหวัดเลย ตรวจสอบแล้วยืนยันว่าพื้นที่ที่ออกเอกสารสิทธิ์บริเวณภูมี และภูซำนา ภูผาด้อม ไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวรของชาติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ และไม่เป็นพื้นที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตต้นน้ำลำธารแต่อย่างใด

๓.๒ การตรวจสอบที่ดินสาธารณประโยชน์

อำเภอภูเรือและอำเภอด่านซ้าย รายงานยืนยันว่าไม่มีที่ดินสาธารณประโยชน์ในบริเวณพื้นที่ภูมี-ภูซำนา

๒.๓ การตรวจสอบการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดินและการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

สำนักงานที่ดินจังหวัดเลขได้ตรวจสอบพบว่า มีการออก นส. ๓ ก. ไม่ชอบจำนวน ๑๘๗ แปลง ทั้งนี้ เนื่องจาก

๒.๓.๑ เป็นพื้นที่ภูเขาตามแผนที่ของกรมพัฒนาที่ดิน

๒.๓.๒ หลักฐาน ส.ค. ๑ ที่นำมาขึ้นประกอบการออก นส. ๓ ไม่ถูกต้อง เช่น มีการแก้ไขราชการใน ส.ค. ๑

๒.๓.๓ เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และมาตรา ๕๙, ๕๙ ตวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๓. การสอบสวนและจับกุมดำเนินคดี

๓.๑ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕ เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ของกรมตำรวจมาตรวจสอบการบุกรุกและออกเอกสารสิทธิ์ (นส. ๓ ก.) ในพื้นที่ดังกล่าวในเขตท้องที่อำเภอภูเรือ ๙๖ แปลง และในเขตท้องที่อำเภอด่านซ้าย ๕๑ แปลง รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๘๗ แปลง ต่อมากรมตำรวจได้แต่งตั้งพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนกรณีปรากฏพยานหลักฐานว่ามีการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานที่ดิน จึงได้มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สภอ. ภูเรือ และสภอ. ด่านซ้ายดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการออก นส. ๓ ก. ดังกล่าวในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสารและกรอกข้อความลงในเอกสารหรือมีหน้าที่ดูแลรักษาเอกสาร กระทำการปลอมแปลงเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น และเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสารรับเอกสารหรือกรอกข้อความลงในเอกสาร กระทำการดังกล่าวต่อไปนี้ในการปฏิบัติหน้าที่รับรองเป็นหลักฐานว่าตนได้กระทำการอย่างใดขึ้นหรือว่าการอย่างใดได้กระทำต่อหน้าตนอันเป็นเท็จ รับรองเป็นหลักฐานว่าได้มีการแจ้งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จ อันเป็นมูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ๑๕๗, ๑๖๑ และ ๑๖๒

๓.๒ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเลย ได้เริ่มทำการสอบสวนคดีนี้ ตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๓๕ โดยแต่งตั้งกรรมการสอบสวนรวม ๕ ชุด จำนวนคดีทั้งหมด ๑๘๗ คดี ได้สอบสวนพยานหลักฐานเสร็จ เรียบร้อยเสนอสำนวนให้ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบ จำนวน ๑๘๕ คดี และส่งพนักงานอัยการจังหวัดเลยไปแล้ว ๒๑ คดี

๔. การพิจารณาการเพิกถอน นส. ๓ ก.

๔.๑ กรมที่ดินได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๑๙/๑๗๐๙ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๖ แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเลยได้ทราบความเห็นของกรมที่ดินเกี่ยวกับ เรื่องนี้ว่า การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) ในท้องที่อำเภอ ภูเรือ และอำเภอด่านซ้าย จำนวน ๑๘๗ แปลง โดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) ที่จังหวัดเห็นว่ามีข้อบกพร่องไม่ตรงกันกับรายละเอียดที่ปรากฏในทะเบียนการ ครอบครองที่ดิน ประกอบกับการออก นส. ๓ ก. มิได้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการ จัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๓๒) ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๒ มาตรา ๕๙,๕๙ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ทำให้การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) ไม่ ชอบด้วยกฎหมาย กรณีของเรื่องนี้จังหวัดเลยจึงควรพิจารณาดำเนินการเพิกถอนตามมาตรา ๖๑ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินไปตามอำนาจหน้าที่ สำหรับเรื่องการดำเนินการทาง วินัยแก่เจ้าหน้าที่นั้นกรมที่ดินจะได้พิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป (กรมที่ดินได้ ตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและมีคำสั่งให้ข้าราชการกรมที่ดิน จำนวน ๕ คน ที่เกี่ยวข้องกับการออก นส. ๓ ก. โดยมีชอบ และถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้าย แรงและต้องหาว่ากระทำผิดในเรื่องทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา)

๔.๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดเลยได้แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงขึ้น เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และให้ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายให้คำปรึกษาประกอบการใช้ดุลยพินิจของผู้ว่าราชการ จังหวัดในการใช้อำนาจเพิกถอน นส. ๓ ก. เนื่องจากเกรงว่าหากผู้ว่าราชการจังหวัด มีคำสั่งเพิกถอน นส. ๓ ก. จำนวน ๑๘๗ แปลง ก็จะต้องถูกฟ้องเป็นจำเลย ในคดีอาญา ๑๘๗ คดี และถูกฟ้องฐานละเมิดเป็นคดีแพ่ง เรี่ยกรค่าเสียหายเป็นจำนวน มหาศาลอย่างแน่นอน

๕. ผลการสำรวจสถิติการมีคำสั่งแก้ไขและเพิกถอนเอกสารสิทธิ์ของ
ผู้ว่าราชการจังหวัด (ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๓๗)

๕.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์ (นส. ๓, นส. ๓ ก.) มีจำนวนทั้งหมด ๘๕๐ ราย ยังไม่ได้
มีคำสั่งอีก ๑,๖๑๑ ราย

๕.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งเพิกถอนโฉนดที่ดิน ๘๕ ราย
ยังไม่ได้มีคำสั่งอีก ๘ ราย

๕.๓ คดีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดถูกฟ้องเนื่องจากการเพิกถอน นส. ๓ ก.

- คดีแพ่ง ถูกฟ้อง ๑๐ เรื่อง ผู้ว่าราชการจังหวัด ชนะคดี ๕ เรื่อง
ค้างพิจารณา ๕ เรื่อง
- คดีอาญา ไม่มีคดีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดถูกฟ้อง

๕.๔ คดีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดถูกฟ้องเนื่องจากการเพิกถอนโฉนดที่ดิน

- คดีแพ่ง ถูกฟ้อง ๒ เรื่อง ผู้ว่าราชการจังหวัด ชนะคดี ๑ เรื่อง
ค้างพิจารณา ๑ เรื่อง
- คดีอาญา ไม่มีคดีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดถูกฟ้อง

๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๖.๑ เนื่องจากปรากฏหลักฐานแน่ชัดโดยกรมที่ดินยืนยันว่าการออก

นส. ๓ ก. จำนวน ๑๕๗ แปลง กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
พร้อมเสนอความเห็นที่จังหวัดเลย ควรดำเนินการเพิกถอน น.ส. ๓ ก. จำนวนดังกล่าวเสีย
นอกจากนี้ยังมีการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบส่ง
ฟ้องศาลไปแล้วบางส่วน คณะกรรมการมีความเห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดควรดำเนินการ
เพิกถอน นส. ๓ ก. ดังกล่าว ตามความเห็นของกรมที่ดินหากผู้ว่าราชการจังหวัดถูกฟ้อง
เป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญาก็มีพนักงานอัยการรับดำเนินคดีก็ต่างให้ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา
โดยมีกระทรวงการคลังรับผิดชอบค่าเสียหายในทางแพ่งอยู่แล้ว ควรแจ้งให้กระทรวง
มหาดไทยทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๖.๒ สำหรับการแก้ปัญหาในระยะยาวควรปรับปรุงกฎหมายให้มีการกระจายอำนาจให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี เข้าไปดูแลที่สาธารณประโยชน์ประเภทนี้รวมทั้ง ห้วย หนอง คลอง และบึงต่าง ๆ

๖.๓ คณะกรรมาธิการการปกครองควรจัดให้มีการสัมมนาผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประมวลปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบุกรุกครอบครอง การออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบในป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์อื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอคณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกครอบครองป่าสงวนแห่งชาติที่สาธารณประโยชน์และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๗. เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ระหว่างข้าราชการกรมป่าไม้และกรมที่ดินกรณีออกเอกสารสิทธิ์ (นส. ๓ ก.) บุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลบางน้ำจืด อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

เรื่องเดิม

คณะกรรมาธิการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร ได้มีมติเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ตั้งคณะอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณา เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ระหว่างข้าราชการกรมป่าไม้และกรมที่ดิน กรณีออกเอกสารสิทธิ์ (นส. ๓ ก.) บุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน ตำบลบางน้ำจืด อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

ข้อเท็จจริง

คณะอนุกรรมาธิการได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และพิจารณาแล้วปรากฏข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ของ นายสุวโรช พะลัง ที่เสนอเรื่องให้กรรมาธิการการปกครองพิจารณาในประเด็นความขัดแย้งของการทำงานในหน่วยงานของรัฐ ๒ แห่ง (กรมที่ดิน กับกรมป่าไม้) มีผลกระทบให้ประชาชนผู้ร้องขอเอกสารสิทธิ์ได้รับความเสียหาย ถูกจับกุมดำเนินคดีถึง ๔๕ คดี เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ได้รับความเสียหายตลอดจนมาตรการป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีก จึงเสนอให้คณะกรรมาธิการการปกครองดำเนินการด่วน

๒. ข้อขัดแย้งระหว่าง ๒ หน่วยงานตามหนังสือของ นายสุวโรจน์ พะลัง คือ เจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ได้ออกเอกสารสิทธิ์หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (นส. ๓ ก.) ให้แก่บุคคลผู้อ้างว่ามีสิทธิในที่ดินโดยชอบ ในท้องที่ตำบลบางน้ำจืด อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร รวม ๔๕ แปลง ฝ่ายป่าไม้อ้างว่า ที่ดินที่ออก นส. ๓ ก. จำนวน ๔๕ แปลงดังกล่าว เป็นพื้นที่เศรษฐกิจ ก. เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการและออก นส. ๓ ก. จำนวน ๔๕ รายนี้ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

๓. ร้อยตำรวจเอก มาโนชญ์ อุปสินธุ์ รอง สว.ผ. ๒ กก. ๕ ปม. ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สภต.ปากน้ำหลังสวน กล่าวหาผู้ขอออก นส. ๓ ก. และพยานข้างเคียงว่า แจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานฯ สำหรับ นายประภิต อุตตะโมต ช้อหา แจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานที่ดินในกรณีรับมอบอำนาจจากเจ้าของที่ดินให้ไป ๔๕ คดี (แปลงละคดี) จำนวนผู้ต้องหา ๔๕ คน และร้องทุกข์กล่าวโทษเจ้าพนักงานของรัฐอีก ๘ ราย ช้อหา เป็นเจ้าพนักงานในการออกเอกสารสิทธิ์ นส. ๓ ก. จำนวน ๔๕ แปลง

ขณะนั้นพนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดหลังสวนได้เป็นโจทก์ฟ้องผู้ต้องหาชุดแรก รวม ๒๕ คน เป็นจำเลยในคดีอาญาต่อศาลจังหวัดหลังสวน คดีหมายเลขดำ ที่ ๒๖๘/๒๕๓๗ และเป็นโจทก์ฟ้องผู้ต้องหาชุดที่สอง รวม ๒๗ คน เป็นจำเลยในคดีอาญา ต่อศาลจังหวัดหลังสวน คดีหมายเลขดำ ที่ ๒๖๘/๒๕๓๗ ช้อหา เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริต เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสาร รับรองเป็นหลักฐาน ซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้นมุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็นเท็จ เป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำผิดฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในเรื่องเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิ์ นส. ๓ ก.

๔. ประเด็นข้อโต้แย้งของหน่วยงานของรัฐ ๒ แห่ง คือ ฝ่ายป่าไม้อ้างว่า นส. ๓ ก. ที่เจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินออกให้ราษฎร นั้น เป็น นส. ๓ ก. ที่ออกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งในประเด็นนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร ได้มีคำสั่งจังหวัดชุมพร ที่ ๘๖๘/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๖ และคำสั่งฯ ที่ ๘๗๕/๒๕๓๖ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๖ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีการออกเอกสารสิทธิ์ นส. ๓ ก. ในที่ดินป่าชายเลน บริเวณหมู่ที่ ๑๒ และ๑๓ ตำบลบางน้ำจืด อำเภอหลังสวน คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงฯ ได้ร่วมกันประชุมตรวจสอบพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว มีความเห็นสรุปได้ดังนี้

- ๕.๑ เห็นควรเพิกถอนเอกสารสิทธิ์ นส. ๓ ก. ดังกล่าว ทั้ง ๕๓ แปลง
- ๕.๒ ในระหว่างที่ดำเนินการเพิกถอน เห็นควรแจ้งเจ้าของเอกสารสิทธิ์ นส. ๓ ก. ดังกล่าวทราบ เพื่อระงับการทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว
- ๕.๓ แจ้งอำเภอหลังสวน ให้ตรวจสอบการออกเอกสารสิทธิ์บริเวณข้างเคียง นอกจากที่ดินจำนวน ๕๓ แปลงดังกล่าว
- ๕.๔ รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการให้กระทรวงมหาดไทยและกรมป่าไม้ทราบ

ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการว่า "มอบอัยการจังหวัดชุมพรดำเนินการตาม ข้อ ๕.๑ โดยอาศัยกระบวนการทางศาลยุติธรรมและให้ดำเนินการตามข้ออื่น ๆ ตามที่เสนอ"

๕. ในการประชุมคณะอนุกรรมการ วันพฤหัสบดีที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๗ ปลัดจังหวัดชุมพร ซึ่งได้รับมอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพรได้มาชี้แจงข้อเท็จจริงต่อคณะอนุกรรมการว่า ตามรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงยังฟังเป็นที่ยุติไม่ได้ว่า นส. ๓ ก. ที่ได้ดำเนินการออกไปเป็นการออกไปโดยมิชอบจริง จึงได้สั่งการให้มอบอัยการจังหวัดชุมพร ดำเนินการขอเพิกถอนเอกสารสิทธิ์ นส. ๓ ก. ดังกล่าวทั้ง ๕๓ แปลง โดยอาศัยกระบวนการทางศาลยุติธรรม และได้สั่งให้อำเภอหลังสวนตรวจสอบเพิ่มเติมว่าที่ดินพิพาท หน่วยงานใด มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโดยตรง ซึ่งได้รับแจ้งว่ากรมป่าไม้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ จังหวัดจึงได้ให้กรมป่าไม้เสนอเรื่องให้พนักงานอัยการนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อพิสูจน์สิทธิ์ในที่ดินพิพาท หากการพิสูจน์สิทธิ์ปรากฏว่าเป็นผู้ชอบออก นส. ๓ ก. ก็จะไม่ดำเนินการเพิกถอน หากผู้ชอบออก นส. ๓ ก. ไม่มีสิทธิ์ในที่ดินก็จะดำเนินการเพิกถอนต่อไป

๖. ความเห็นและข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการ

๖.๑ คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่า เกี่ยวกับการดำเนินการเพิกถอนเอกสารสิทธิ์ (นส. ๓ ก.) จำนวน ๕๓ แปลง นั้น ขณะนี้พนักงานอัยการได้นำคดีขึ้นสู่ศาลแล้ว ถ้าศาลพิจารณาพิพากษาเป็นที่ยุติแล้วว่าการกระทำของเจ้าพนักงานเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบก็แสดงว่า นส. ๓ ก. ดังกล่าวได้ออกไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายจะต้องถูกเพิกถอนตามประมวลกฎหมายที่ดินอยู่แล้ว ในเรื่องนี้จึงต้องให้ดำเนินการไปตามกระบวนการยุติธรรมต่อไป

๖.๒ คณะกรรมาธิการการปกครอง ควรจัดให้มีการสัมมนาผู้ว่าการราชการ
จังหวัดทั่วประเทศและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประมวลปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา
เกี่ยวกับการบุกรุกครอบครอง การออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบในป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่
สาธารณประโยชน์อื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอคณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหการบุกรุกครอบครองป่าสงวนแห่งชาติที่สาธารณประโยชน์และการทำลาย
ทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
